

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Rusiyanın Soçi şəhərinə işgüzar səfəri

Oktyabrın 31-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev Rusiya Federasiyasının Prezidenti Vladimir Putinin dəvəti ilə Soçi şəhərinə işgüzar səfər edib.

Soçidə Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev ilə Rusiya Prezidenti Vladimir Putin arasında ikitərəfli görüş keçirilib

Oktyabrın 31-də Soçidə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev ilə Rusiya Federasiyasının Prezidenti Vladimir Putin arasında ikitərəfli görüş keçirilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Rusiya Prezidenti Vladimir Putin dövlətimizin başçısını qarşıladı. Sonra birgə foto çəkdirildi.

→ 2

MÜZƏFFƏR KOMANDAN İLHAM ƏLİYEV: “Burada praktiki olaraq müzakirə edilməli məsələ yoxdur”

İndi Azərbaycan ilə Ermənistan arasında münasibətlərin normallaşması istiqamətində hərəkət etmək vaxtı yetişib

→ 2

Qarabağ münaqişəsi artıq tarixdir

İlham Əliyev Soçidə bir daha bəyan etdi ki, sülh müqaviləsinin yalnız Azərbaycanın irəli sürdüyü 5 əsas prinsip əsasında imzalanması mümkündür

Prezident İlham Əliyevin Rusiya Federasiyasına işgüzar səfəri çərçivəsində əvvəlcə bu ölkənin lideri Vladimir Putinlə təkbətək, sonra isə Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyanın iştirakı ilə keçirilən üçtərəfli görüşün nəticəsi dövlətimizin başçısının hər zaman olduğu kimi, milli maraqlarımızın təmin olunması istiqamətində həyata keçirdiyi qətiyyətli siyasətin növbəti uğuru kimi qiymətləndirilməlidir.

Ünvanıylə, İkinci Qarabağ savaşından sonra həm Rusiya Prezidenti Vladimir Putinin, həm də Avropa İttifaqı Şurasının prezidenti Şarl Mişelin təşəbbüsləri ilə Azərbaycanla Ermənistan arasında sülh danışıqları prosesi hələ ki davam etməkdədir. Prosesdə müəyyən irəliləyişlərin olduğu da görünməkdədir. Danışıqlardan birmənalı şəkildə bəlli olan budur ki, hər iki tərəfin vasitəçiliyi ilə keçirilən görüşlərdə sülh gündəliyini qalib tərəf kimi Azərbaycan müəyyənləşdirir.

Dünya Soçidə keçirilən növbəti görüş isə Vladimir Putinin təşəbbüsü ilə reallaşan sayca üçüncü görüş oldu. Bu istiqamətdə ilk üçtərəfli görüş 2021-ci il yanvarın 11-də Kremlə reallaşdı. Tərəflər Qarabağda atəşkəs haqqında 10 noyabr birgə Bəyannaməsinin icrası ilə bağlı irəliləyişə nəzarət və regionda mövcud problemlərin həlli üçün gələcək addımları müzakirə ediblər. Dörd saata yaxın davam edən görüşün yekunu olaraq Qarabağda yeni infrastruktur layihələri ilə bağlı birgə bəyanat imzalandı və sənədin icrası baş nazirin müavinləri səviyyəsində üçtərəfli işçi qrupuna həvalə edildi.

2021-ci il noyabrın 26-da Rusiya dövlət başçısının təşəbbüsü ilə Soçidə üçtərəfli danışıqların növbəti mərhələsi keçirilib. Görüş Qarabağda hərbi əməliyyatların dayandırılması ilə bağlı bəyanatın imzalanmasının ildönümünə təsadüf edib.

Üç saata yaxın davam edən danışıqların sonunda birgə bəyanat qəbul edildi. Tərəflər Azərbaycan-Ermənistan sərhədində sabitliyin və təhlükəsizliyin səviyyəsini artırmaq üçün addımlar atmağa razılaşıblar.

→ 2

Əlcəzir Xalq Demokratik Respublikasının Prezidenti zati-aliləri cənab Abdelmacid Tebbuna

Hörmətli cənab Prezident!
Əlcəzir Xalq Demokratik Respublikasının milli bayramı - İncilab Günü münasibətilə Sizi və Sizin simanızda qardaş xalqımızı öz adından və Azərbaycan xalqı adından ürək-dən təbrik edir, ən xoş arzularını çatdırıram.

1 noyabr 1954-cü ildə Əlcəzir xalqı müstəmləkəçilik siyasətinə qarşı azadlıq mübarizəsinə başlamışdır. Müstəmləkəçi qüvvələrin xalqınıza qarşı törətdiyi misli görünməmiş şiddətinə, zorakı əməllərinə və müharibə cinayətlərinə baxmayaraq, Əlcəzir xalqının müstəqillik özni sarsılmamış, əksinə, milli birlik və həmrəylik daha da güclənmişdir.

Ənənəvi dostluq və qardaşlıq telləri ilə bir-birinə bağlı olan ölkələrimiz arasında münasibətlərin bugünkü səviyyəsi məmnunluq doğurur və biz bu münasibətlərə böyük əhəmiyyət veririk.

Ötən illər ərzində Azərbaycan ilə Əlcəzir arasında ikitərəfli və çoxtərəfli qaydada əməkdaşlıq konstruktiv məcəradə inkişaf etmişdir. Bu mənada beynəlxalq təşkilatlar, xüsusilə də İslam Əməkdaşlıq Təşkilatı və Qoşulmama Hərəkatı çərçivəsində qarşılıqlı etimad və dəstəyə əsaslanan əməkdaşlığımızı xüsusilə qeyd etmək istərdim.

İnanıram ki, Azərbaycan-Əlcəzir əlaqələri, qarşılıqlı faydalı əməkdaşlığımız birgə söylərimizlə bundan sonra da dost ölkələrimizin və xalqlarımızın mənəfeyi naminə möhkəmlənəcək və genişlənəcəkdir.

Belə bir əlamətdar gündə Sizə möhkəm cansağlığı, xoşbəxtlik, işlərinizdə uğurlar, qardaş Əlcəzir xalqına daim əmin-amanlıq və firavanlıq arzulayıram.

Hörmətlə,

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 29 oktyabr 2022-ci il

Koreya Respublikasının Prezidenti zati-aliləri cənab Yun Sok Yola

Hörmətli cənab Prezident!
Seul şəhərində yaranmış izdiham nəticəsində çox sayda insanın həlak olması və xəsarət alması barədə xəbər bizi olduqca kədərləndirdi.

Baş vermiş bu faciə ilə əlaqədar Sizə, həlak olanların ailələrinə və yaxınlarına, dost Koreya xalqına öz adından və Azərbaycan xalqı adından dərin hüznə başsağlığı verir, yaralananlara şəfa diləyirəm.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 30 oktyabr 2022-ci il

Hədəfdə yenə də tanınmış ziyalılardır

Xalqımızın maraqlarını bacarıqla müdafiə edən, yaxşı alim, mütəxəssis, sənətkar, musiqiçi, diplomat və digər sahələrdə çalışan azərbaycanlılarla həmişə qürur duymuşam, şəxsən tanışam da, tanınmasam da, ehtiram bəsləmişəm, qəlbimdə sevmişəm!

Elə hesab etmişəm ki, hər bir azərbaycanlı da mənim kimi düşüncü və davranır.

Hər dəfə xalqımızın tanınmış, məşhur övladlarına qeyri-obyektiv, qarəzli yanaşma, haqsız hücumlar, gözdənsalma cəhdini görəndə isə qeyzələnmişəm, təəssüflənmişəm...

Şəxsi hisslərdən qaynaqlanan istənilən münasibətləri nədanlıq hesab etmişəm.

→ 5

Kəlbəcər rayonunun Zallar kəndində sümüklərin və geyim əşyalarının hissələrinin tapılması ilə bağlı araşdırma aparılır

Oktyabrın 27-də Kəlbəcər rayonunun Zallar kəndi ərazisində insan skeletinin hissələrinə məxsus olan və eroziyaya uğramış sümüklər, eləcə də qadına məxsusluğu ehtimal edilən geyim əşyalarının fraqmentlərinin aşkarlanması ilə bağlı Kəlbəcər Rayon Prokurorluğuna məlumat daxil olub.

Baş Prokurorluğun Mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildiriblər ki, prokuror-

luq əməkdaşları tərəfindən məhkəmə-tibb ekspertinin iştirakı ilə hadisə yerinə baxış keçirilib, aşkar edilmiş sümüklər və geyim əşyalarının fraqmentləri müvafiq formada qablaşdıraraq ekspertizaya aparılması məqsədilə götürülüb. Aşkarlanmış sümüklər və geyim əşyalarının Kəlbəcər rayonunun Ermənistan tərəfindən işğalı zamanı əsir düşərək işğalçılarla öldürülmüş şəxslərə məxsus olması ehtimal edilir. Hazırda araşdırma davam etdirilir.

Tariximizin ən böyük büdcəsi

2023-cü ilin dövlət büdcəsi qarşıya qoyulan vəzifələrin yerinə yetirilməsi üçün etibarlı maliyyə təminatı yaradacaq

2023-2026-cı illərdə dövlət maliyyəsi qarşısında bir sıra strateji çağırışlar dayanır. Bunlar ölkənin müdafiə qabiliyyətinin gücləndirilməsi, "Azərbaycan 2030: sosial-iqtisadi inkişaf dair Milli Prioritetlər" və "2022-2026-cı illərdə Sosial-iqtisadi İnkişaf Strategiyası"nın reallaşdırılması, Qarabağ və Şərqi Zəngəzur iqtisadi rayonlarının bərpası, ölkə iqtisadiyyatına reintegrasiyası və ərəzilərə Böyük qayıdışın təmin edilməsi kimi məsələlərdir.

→ 6

Qətərdə Azərbaycan Ticarət Evi açılıb

Paytaxt Dohanın mərkəzində yerləşən və 300 kvadratmetrə yaxın sahəni əhatə edən Ticarət evində Azərbaycanın 20-dən çox şirkətinin 600-ə yaxın nüvə məhsulları - meyvə və tərəvəzlər, quru meyvələr, milli xörəklər, çay, mürəbbə, meyvə şirələri, mineral sular, limonadlar, konserv məhsulları, bitki yağları, süd və süd məhsulları, qonnamı məmulatları, gigiyenik məhsullar və s. nümayiş etdirilir.

→ 4

Soçidə Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev ilə Rusiya Prezidenti Vladimir Putin arasında ikitərəfli görüş keçirilib

Əvvəli 1-ci sah.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevi salamlayan Rusiya Prezidenti Vladimir PUTİN dedi:
- Hörmətli İlham Heydər oğlu!

Sağ olun ki, bizə, Soçiyə gəlmisiniz. Əslində, bu görüş Sizin və Ermənistanın baş nazirinin təşəbbüsü ilə, özü də məhz Soçidə təşkil edilib. Görünür, Siz Soçidə havanın yaxşı olacağını nəzərdə tutmusunuz, lakin belə olmadı, payızdır. Bununla belə, mənim fikrimcə, bu görüş əhəmiyyətlidir, vacibdir.

Mən hesab edirəm ki, bu görüşün məqsədi bizim 2020-ci və 2021-ci illərdə nail olduğumuz bütün razılaşmaların yerinə yetirilməsini təmin etməkdir. Siz dəfələrlə qeyd etmişsiniz ki, Rusiya münaqişəsinin nizamlanmasında nəzərəcarpacaq, mühüm rol oynayıb. Hazırda bizim sülhməramlı kontingentimiz öz missiyasını necə yerinə yetirməli isə, elə də yerinə yetirir. Bu dəyərləndirmənizə görə Sizə təşəkkür edirəm.

Bu gün isə, əlbəttə, bugünkü vəziyyətdə yaranmış şərait barədə danışmaq, hələ həll edilməmiş məsələlərin həlli yollarını axtarmaq lazım gələcək. Bununla əlaqədar mən iqtisadi xarakterli mühüm tərkib hissəni qeyd etmək istədim: biz üçtərəfli işçi qrupu yaratmışıq, ona baş nazirlərin müavinləri rəhbərlik edirlər. Bizim əvvəllər, hələ iki il bundan qabaq haqqında danışdığımız məsələlərin həlli baxımından onlar kifayət qədər irəliləyiblər. Görünür, burada da əlavə impuls vermək lazımdır. Bilirəm ki, Azərbaycan tərəfi bu istiqamətdə kifayət qədər fəal işləyir.

Gündəlikdəki məsələlərin əhatə dairəsi kifayət qədər genişdir, Sizi görməyə çox şadam. Xoş gəlmisiniz.

Azərbaycan Prezidenti İlham ƏLİYEV dedi:

- Sağ olun, hörmətli Vladimir Vladimiroviç. Dəvətə görə təşəkkür edirəm. Yenidən görüşməyimizə şadam. Biz Sizinlə keçən ayda da, bu ayda da görüşmüşük, ikitərəfli münasibətləri kifayət qədər etibarlı müzakirə etmək və bu münasibətlərdə müsbət dinamikanı qeyd etmək imkanımız olub.

Bugünkü görüş bizim regional məsələlərə həsr edilib. Qarabağ münaqişəsinin nizamlanmasında oynadığımız rola görə Sizə bir daha təşəkkürümü bildirmək istəyirəm. İki il bundan əvvəl imzalanmış üçtərəfli Bəyannamə çoxillik münaqişəyə son qoydu. İndi Azərbaycan ilə Ermənistan arasında münasibətlərin normallaşması istiqamətində danışmaq və hərəkət etmək vaxtı yetişib. Əlbəttə, biz bu məsələdə Sizin şəxsi rolunuzu yüksək qiymətləndiririk. Bir qədər sonra keçiriləcək bugünkü üçtərəfli görüş bizim ilk görüşümüz olmayacaq. Sizin təşəbbüsünüzə və cür görüşlər keçirilib və görürəm ki, normallaşma prosesinə çox yaxşı impuls verib. Azərbaycan nisbətən yaxın vaxtlarda Azərbaycan ilə Ermənistan arasında münasibətlərin normallaşmasının əsası olmalı 5 əsas prinsipi irəli sürüb. Bunlar beynəlxalq hüququn fundamental prinsipləridir və mənim fikrimcə, bu əsasda normallaşmaya nail olmaq mümkündür.

Qarabağ münaqişəsi artıq tarixdə qalıb. O, iki il bundan əvvəl həll edilib. Buna görə də bu baxımdan burada praktiki olaraq müzakirə edilməli məsələ yoxdur. Azərbaycan-Ermənistan münasibətlərinin normallaşması isə, əlbəttə, çox ciddi addımlar tələb edən formadır. Biz bu məqsədlərə nail olmaq üçün bundan sonra da şəxsən Sizin fəal rolunuza və Rusiyanın roluna ümid bəsləyirik. Dəvətə görə bir daha sağ olun.

Prezident Vladimir PUTİN: Təşəkkür edirəm.

Müzəffər Komandan İlham ƏLİYEV: “Burada praktiki olaraq müzakirə edilməli məsələ yoxdur”

İndi Azərbaycan ilə Ermənistan arasında münasibətlərin normallaşması istiqamətində hərəkət etmək vaxtı yetişib

Oktyabrın 31-də Soçidə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin Rusiya Federasiyasının Prezidenti Vladimir Putin və Ermənistan Respublikasının baş naziri Nikol Paşinyan ilə görüşü olub.

AZƏRTAC xəbər verir ki, görüşdə çıxış edən Rusiya Prezidenti Vladimir PUTİN dedi:

- Hörmətli həmkarlar, bu gün biz üç sessiyadan ibarət danışıqlar apardıq. Əvvəlcə Ermənistan nümayəndə heyəti ilə, sonra isə Ermənistanın baş naziri ilə təkbətək danışıq. Daha sonra

Azərbaycan nümayəndə heyəti ilə və Azərbaycan Prezidenti ilə təkbətək danışıq və sonra iki saat, bəlkə də, bir qədər artıq müddətdə üçlükdə söhbət etdik. Bizim ümumi fikrimizə görə, bu görüş çox faydalı oldu. Məncə, bu görüş bezi prinsiplial məsələlər barədə gələcəkdə mümkün razılaşmalar üçün çox yaxşı ab-hava yaradı.

Bu gün biz birgə Bəyannatı razılaşdırdıq. Açıq deməliyəm, hər şeyi razılaşdırmaq mümkün olmadı. Əvvəlcədən müəssisələr səviyyəsində işlənməyən bəzi hissələri çıxarmalı olduq. Bununla belə, mən ümumi rəylə razıyam ki, görüş faydalı oldu və bu

tövlükdə vəziyyətin nizamlanması istiqamətində sonrakı addımlar üçün şərait yaradır. Özü də mən bütövlükdə deyəndə, həm yaxın keçmişə aid cari hadisələri, həm də iki il bundan əvvəl baş vermiş hadisələri nəzərdə tutaram. Hər halda o vaxt biz prinsiplial məsələlər barədə razılığa gəlməyə nail olduq. Bugünkü diskussiya onu göstərir ki, biz bütün ölkələrimizin gələcəyi barədə də razılığa gələ bilirik. Mən bizim bütün ölkələr dedikdə, həm Rusiyanı, həm Azərbaycanı, həm Ermənistanı, həm də bütün region ölkələrini nəzərdə tutaram. Ona görə ki, bu ərazidə yaşayan bütün xalqlar münasibətlərin normal-

laşmasında maraqlıdırlar. Rusiya öz tərəfindən qəti və hərtərəfli nizamlanmaya nail olmaq üçün nə mümkündürsə edəcək.

Çox sağ olun. Mən öz həmkarlarıma - həm Ermənistanın baş nazirinə, həm də Azərbaycanın Prezidentinə təşəkkür etmək istəyirəm ki, siz Rusiyaya, Soçiyə gəlməyə və bugünkü diskussiyamı aparmağa razılaşdınız. Razılaşdığımız kimi, biz əlaqə saxlayacağıq, bu dialoqu və uzun müddət davam edən bu münaqişəyə nöqtə qoymaq üçün zəruri həllərin axtarışını davam etdirəcəyik.

Çox sağ olun, təşəkkür edirəm.

Prezident İlham Əliyevin Rusiyanın Soçi şəhərinə işgüzar səfəri başa çatıb

Oktyabrın 31-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin Rusiya Federasiyasının Soçi şəhərinə işgüzar səfəri başa çatıb.

Qarabağ münaqişəsi artıq tarixdir

İlham Əliyev Soçidə bir daha bəyan etdi ki, sülh müqaviləsinin yalnız Azərbaycanın irəli sürdüyü 5 əsas prinsip əsasında imzalanması mümkündür

Əvvəli 1-ci sah.

Görüşün əsas nəticəsi ölkələr arasında sərhəddən demarkasiya və delimitasiya mexanizminin yaradılması ilə bağlı qorur olub. Rusiya Federasiyası tərəflərin müraciəti əsasında məsləhətçi yardım göstərməyə hazır olduğunu bildirib.

Bundan əlavə, Rusiya dövlətinin başçısı Azərbaycan Prezidenti və Ermənistanın baş naziri ilə ayrı-ayrılıqda görüşlər keçirib.

Düən isə üçtərəfli görüşdən öncə liderlərin təkbətək görüşləri oldu və Azərbaycan Prezidenti bəyannamə şəklində vurğuladı ki, Qarabağ münaqişəsi artıq tarixdir. Münaqişə iki il əvvəl həll edilib və buna görə də bununla bağlı müzakirə ediləcək heç nə yoxdur. Qalib Sərkərdə həmçinin qeyd etdi ki, Azərbaycan Ermənistanla münasibətlərin normallaşması üçün beş əsas prinsip irəli sürüb və yalnız bu prinsiplər əsasında münasibətlərin normallaşmasına nail olmaq mümkündür.

Bu fikirlər İlham Əliyevin Müzəffər Ali Baş Komandan kimi qətiyyətinin göstəricisi və Azərbaycanın dəyişməz mövqeyinin bariz təəcəssümüdür. Prezident bu fikirləri ilə həm Ermənistan, həm də onun havadarlarına bir daha göstərdi ki, məğlub ölkənin Azərbaycanla hesablaşmaqdan başqa çıxış yolu yoxdur.

Prezidentin bu fikri həm də onu göstərdi ki, Azərbaycan qalib ölkə kimi eyni zamanda diktə edən tərəfdir, milli maraqlarımız üçün əhəmiyyət

daşyan bütün məsələləri qarşı tərəfə qəbul etdirir və görüşlərdə ölkəmizin siyasi iradəsini, gücünü bir daha nümayiş etdirir. Sülh müqaviləsinin hazırlanması da qalib komandanın irəli sürdüyü 5 prinsip əsasında reallaşmalıdır.

Azərbaycanın daxili işi olan Qarabağ məsələsi artıq müzakirə edilib. Azərbaycanın gücünə və siyasi iradəsinə qarşı çıxmaq mümkün deyil. Çünki beynəlxalq hüquq da, ədalət də Azərbaycanın tərəfindədir.

İkitərəfli görüşdə İlham Əliyevin "Azərbaycanla Ermənistan arasında münasibətlərin normallaşması istiqamətində hərəkətə keçməyin vaxtı çatıb" fikrini səsləndirməsi isə bir daha hər kəsə bəyan etdi ki, qalib komandan hər iki xalqın maraqlarını əks etdirən ədalətli sülhün tərəfdarıdır.

Tərəflər arasında keçirilən üçtərəfli görüşdə isə 10 noyabr 2020-ci il, 11 yanvar və 26 noyabr 2021-ci il tarixli üçtərəfli bəyannamələrin icrasının reallaşdırılması, həmçinin Cənubi Qafqazda sabitlik və təhlükəsizliyin möhkəmləndirilməsi, iqtisadi-ticarət, nəqliyyat əlaqələrinin bərpası və inkişafı müzakirə mövzusu oldu.

Görüşün sonunda yeni Soçi Bəyannatı razılaşdırıldı. Sənəddə bundan öncəki bəyannamələrdə əksini tapan müddəaların icrasının vacibliyi bir daha vurğulandı.

Rəşad BAXŞƏLİYEV
"AZƏRBAYCAN"

Türk Dövlətləri Təşkilatına üzv ölkələrin səhiyyə nazirləri xüsusi mükafata layiq görülənlər

Türk Dövlətləri Təşkilatına üzv ölkələrin səhiyyə nazirləri "Tibb tarixinə və ümumi irsə hörmət" mükafatına layiq görüldülər.

AZƏRTAC xəbər verir ki, mükafatlar İstanbulda keçirilən VIII Türk Dünyası Tibb Konqresi çərçivəsində nazirlərə təqdim olunub. Mükafata layiq görülənlər arasında Azərbaycanın səhiyyə naziri Teymur Musayev də var. Təqdimetmə mərasimində Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan, Türk Dövlətləri Təşkilatının (TDT) Baş katibi Bağdat Amreyev, Türkiyənin səhiyyə naziri Fahrettin Koca və digərləri iştirak ediblər.

Daha sonra konqres çərçivəsində təşkil olunan "Türk dünyası səhiyyə biznes sergisinə" baxış keçirilib.

Tahir BUDAQOV: "Qarşılıqlı səfərlər münasibətlərin inkişafına və ortaq hədəflərin reallaşdırılmasına vacib töhfədir"

Türkiyə Cümhuriyyətinin Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanın təqdim etdiyi "Türkiyənin yüz ili" proqramı növbəti dövr üçün ölkə qarşısında duran qısa, orta və uzunmüddətli strateji hədəfləri özündə ehtiva edir.

Boyan edildiyi kimi, bu proqram siyasi, sosial-iqtisadi sahələrdə və digər istiqamətlərdə məqsəd və prioritetləri müəyyən edən strateji sənəddir və onun reallaşdırılması Türkiyənin yeni möhtəşəm uğurlar qazanaraq daha güdrətli dövlətə çevrilməsinə səbəb olacaqdır.

AZƏRTAC xəbər verir ki, bu fikirləri Yeni Azərbaycan Partiyası (YAP) Sədri Rəcəb Tayyib Ərdoğanın rəhbəri Tahir Budaqov kütlüv informasiya vasitələrinə müsahibəsində deyib.

"Heç şübhəsiz, son 20 ildə reallaşdırılmış möhtəşəm layihələr və qazanılmış tarixi nailiyyətlər məhz belə bir ictimaiyyətin ortaya qoyulması üçün güclü zəmin yaradıb. Tərəqqinin əsaslarını möhkəmləndirmək və yeni hədəflərə doğru irəliləmək üçün Türkiyənin daha da güclənməsinə nail olmaq deməkdir. Cənab Rəcəb Tayyib Ərdoğanın "Böyük və güclü Türkiyəni birlikdə quraq" tezihi bu kontekstdə çox vacib və önəmli çağırışdır", - deyir Tahir Budaqov.

Ədalət və İnkişaf Partiyasının milli maraqlara əsaslanan siyasəti sayəsində ümumxalq partiyasına çevrildiyini söyləyən YAP Sədri Rəcəb Tayyib Ərdoğanın "Böyük və güclü Türkiyəni birlikdə quraq" tezihi bu kontekstdə çox vacib və önəmli çağırışdır", - deyir Tahir Budaqov.

Ədalət və İnkişaf Partiyasının milli maraqlara əsaslanan siyasəti sayəsində ümumxalq partiyasına çevrildiyini söyləyən YAP Sədri Rəcəb Tayyib Ərdoğanın "Böyük və güclü Türkiyəni birlikdə quraq" tezihi bu kontekstdə çox vacib və önəmli çağırışdır", - deyir Tahir Budaqov.

"Azərbaycan hər zaman dost, qardaş və strateji müttəfiq olan, növbəti yüzillik-

de yeni hədəflərinə əmin addımlarla irəliləyən Türkiyənin yanındadır. Türkiyə də öz növbəsində beynəlxalq müstəvidə Azərbaycanı qətiyyətli dəstək göstərir. Böyük öndər Mustafa Kamal Atatürkün "Azərbaycanın sevinci sevincimizdir, kədəri kədərimizdir" və Ümmümilli Liderimiz Heydər Əliyevin "Türkiyə ilə Azərbaycan bir millət, iki dövlətdir" kəlamları dövlətlərimiz arasındakı münasibətlərin mahiyyətini əks etdirir. Bu gün Türkiyə-Azərbaycan münasibətləri ilk növbədə hər iki ölkənin liderləri - İlham Əliyevlə Rəcəb Tayyib Ərdoğanın iradəsi və sözləri sayəsində uğurla inkişaf edir. Təbii ki, bu prosesdə iki qardaş ölkənin hakim partiyaları olan YAP ilə AK Parti də çox önəmli rol oynayırlar. Son iki il ərzində partiyalarımız arasındakı münasibətlər keyfiyyətə yeni mərhələyə qədəm qoymuşdur. Ötən ilin iyun ayında imzaladığımız əməkdaşlıq protokolu yeni mərhələyə qədəm qoymuşdur. Ötən ilin iyun ayında imzaladığımız əməkdaşlıq protokolu yeni mərhələyə qədəm qoymuşdur.

YAP Sədri Rəcəb Tayyib Ərdoğanın rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyətinin qardaş Türkiyəyə səfərinin əhəmiyyətindən bəhs edərək deyib: "Qardaş ölkəyə səfərimiz Ədalət və İnkişaf Partiyasının davamıdır və baş tutub. Qeyd etmək istəyirəm ki, Yeni Azərbaycan Partiyası ölkə xaricindən "Türkiyənin yüz ili" proqramının təqdimatına dəstək edilməsi yeganə siyasi təşkilatdır. Bu, Azərbaycan ilə Türkiyə arasında-

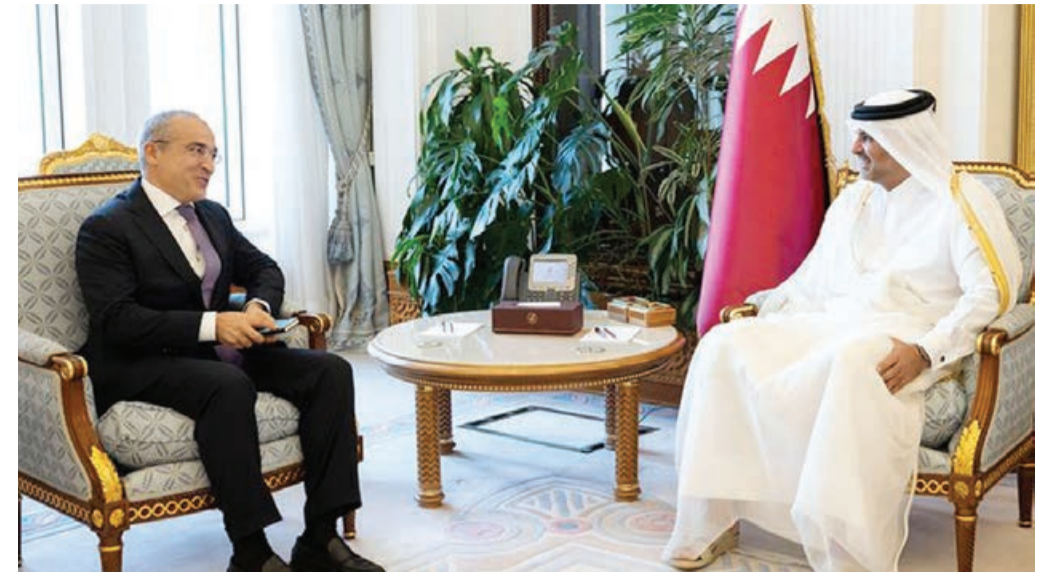
ki dostluq və qardaşlıq münasibətlərinin bariz nümunəsi olmaqla yanaşı, YAP-AK Parti əlaqələrinin yüksək səviyyəsinin ifadəsidir. Eyni zamanda AK Parti Sədri Rəcəb Tayyib Ərdoğanın birinci müavini, İstanbul millət vəkili Numan Kurtulmuş və AK Parti Sədri Rəcəb Tayyib Ərdoğanın xarici əlaqələr üzrə müavini, Bursa millət vəkili Ekran Ala ilə görüşlərimiz partiyalar arasındakı əlaqələrin mövcud vəziyyətinin dəyərləndirilməsi, qarşıda duran vəzifələrlə bağlı ətraflı fikir mübadiləsinin aparılması və bütövlükdə əməkdaşlığımızın inkişaf etdirilməsi baxımından əhəmiyyətlidir".

"Prezident İlham Əliyevin söylədiyi kimi, Türkiyə-Azərbaycan münasibətləri bütün dünya ölkələri üçün nümunədir və ikinci belə dövlətlər yoxdur ki, bütün sahələrdə sıx əməkdaşlıq etsinlər. Bu əməkdaşlıq 44 günlük Vətən müharibəsindən sonra tamamilə yeni bir səviyyəyə qalxmış, Şuşa Bəyannaməsinin imzalanması ilə müttəfiqlik səviyyəsinə yüksəlmişdir. Bir məqamı xüsusi olaraq diqqətə çatdırmaq istəyirəm: Azərbaycanın möhtəşəm Qələbəsidən sonra qısa zamanda Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan ölkəmizə 5 dəfə səfər etmiş, Zəfər paradında və bir sıra nəhəng infrastruktur obyektlərinin açılışında iştirak etmişdir. Bu və digər önəmli faktlar iki ölkə arasındakı dostluq, qardaşlıq və strateji müttəfiqlik münasibətlərinin sarsılmazlığını əks etdirir. Xüsusilə də qardaş ölkənin məna-vi-siyasi dəstəyi Azərbaycanın tarixi Qələbəsinin siyasi-diplomatik müstəvidə möhkəmləndirilməsi üçün böyük əhəmiyyət daşıyır. Eyni zamanda Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev bu müddət ərzində Türkiyəyə 4 dəfə səfər edib. Dövlət başçımızın hər bir səfəri münasibətlərimizin inkişafına yeni impuls verir və qarşıda duran ortaq hədəflərə çatmağa geniş imkanlar yaradır. Dövlət başçılarımızın qardaşlıq münasibətlərini, Azərbaycan ilə Türkiyə arasında sarsılmaz strateji müttəfiqliyi əsas və örnək götürürək siyasi partiyalar olaraq əlaqələrimizi daha da gücləndirəcəik, səmərəli, faydalı və məqsədyönlü birgə fəaliyyətimizi bundan sonra da uğurla davam etdirəcəyik", - deyir Tahir Budaqov.

Qətərin Baş naziri Azərbaycanın iqtisadiyyat nazirini qəbul edib

Qətərin Baş naziri və daxili işlər naziri Şeyx Xəlifə bin Xəlifə bin Əbdülməlik Al Tani Dohada səfərdə olan Azərbaycanın iqtisadiyyat naziri Mikayıl Cəbrayıl qəbul edib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, görüşdə iki ölkə arasında iqtisadi əməkdaşlığın hazırkı vəziyyəti və perspektivləri, qarşılıqlı maraq doğuran digər məsələlər ətrafında fikir mübadiləsi aparılıb. Qətərin Baş naziri bildirdi ki, Dohada Azərbaycan Ticarət Evinin fəaliyyətə başlaması iki dost ölkə arasında ticari əlaqələrin inkişafında daha bir mühüm addımdır.

Azərbaycan-Qətər iqtisadi əlaqələrinin genişlənməsi üçün böyük potensial var

Iqtisadiyyat naziri Mikayıl Cəbrayılın rəhbərlik etdiyi Azərbaycan nümayəndə heyəti Qətdə bir sıra görüşlər keçirib.

Iqtisadiyyat Nazirliyinin Mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, Qətərin Baş naziri və daxili işlər naziri Şeyx Xəlifə bin Xəlifə bin Əbdülməlik Al Tani Azərbaycan nümayəndə heyəti ilə görüşüb. Görüşdə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə qazanılan uğurlar, Azərbaycan-Qətər əməkdaşlığının sürətlə inkişaf etdiyi, yüksək səviyyəli səfərlərin əlaqələrin genişlənməsində önəmli vuruqları, iqtisadiyyat naziri bildirdi ki, ölkələrimiz arasında tərəfdaşlığın möhkəmləndirilməsi üçün böyük potensial var və bu baxımdan birgə layihələrin və təşəbbüslərin icrası xüsusi əhəmiyyət kəsb edir. Görüşdə Azərbaycan iqtisadiyyatı barədə məlumat verilib, əməkdaşlığın gələcək inkişaf perspektivləri qeyd olunub.

Azərbaycanın müvafiq qurumları arasında əlaqələrin genişləndirilməsi, birgə tədbirlərin təşkilatı işgüzar dialogun inkişafına, yeni layihələrin icrasına stimül verə bilər. Vurğulanıb ki, ölkələrimizin biznes dairələri arasında fəal işgüzar münasibətlər mövcuddur, iş adamları iqtisadiyyatın müxtəlif sahələr üzrə əməkdaşlıq edir, bir sıra Azərbaycan məhsulları Qətər ticarət şöbələrinə satılır. Qətdə açılan Azərbaycan Ticarət Evi, ixrac potensialı məhsullar barədə məlumat mübadiləsi iqtisadi-ticarət tərəfdaşlığının gücləndirilməsinə töhfə verəcək.

Qətərin Baş naziri və daxili işlər naziri Şeyx Xəlifə bin Xəlifə bin Əbdülməlik Al Tani Azərbaycan və Qətər arasında dostluq əlaqələrinin, ölkələrimiz arasında münasibətlərin inkişafında maraqlı olduğunu vurğulayıb, tərəfdaşlığın möhkəmləndirilməsi barədə fikirlərini bölüşüb.

Tərəflər iki ölkə arasında energetika, nəqliyyat-logistika, qarşılıqlı investisiya qoyuluşu və iqtisadiyyatın digər sahələrində əməkdaşlığın genişləndirilməsi imkanlarını müzakirə ediblər.

Qətər ömirinin şəxsi nümayəndəsi Şeyx Casim bin Həməd Al Tani ilə görüşdə Azərbaycan və Qətər arasında ikitərəfli əlaqələrin, iqtisadi münasibətlərin yüksəlmə xətti üzrə inkişafı, qarşılıqlı faydalı əməkdaşlıq, həmçinin investisiya-ticarət və digər sahələrdə əlaqələrin gücləndirilməsi barədə fikir mübadiləsi aparılıb.

Azərbaycan nümayəndə heyəti Qətər səfəri çərçivəsində bu ölkənin ticarət və sənaye naziri Şeyx Məhəmməd bin Həməd bin Qasim Al Əbdullah Al Tani ilə müzakirələr

aparılıb. Qeyd edilib ki, ticarət əməkdaşlığı ikitərəfli əlaqələrin əsas istiqamətlərindəndir. Görüşdə Azərbaycanın qeyri-neft məhsullarının Qətər bazarlarına çıxarılması perspektivlərinin daha geniş olduğu və ticarət əlaqələrinin şaxələndirilməsinin xüsusi önəmi vurğulanıb. Diqqətə çatdırılıb ki, Azərbaycanın əlverişli biznes mühiti, güclü nəqliyyat-logistika potensialı, Bakı Dəniz Ticarət Limanının, Əlat Azad İqtisadi Zonasının imkanları bu məqsədə nail olunmasında əsas stimullərdir.

Tərəflər iki ölkə arasında ticarətin genişləndirilməsi, investisiya, nəqliyyat, enerji, sənaye, kiçik və orta biznesin inkişafı istiqamətində əməkdaşlığın gücləndirilməsi məsələləri barədə fikir mübadiləsi aparılıb.

Qətər investisiya qurumunun baş icraçı direktoru Mansur bin İbrahim Al Mahmud ilə görüşdə Azərbaycanın səmərəli investisiya mühiti və

iqtisadi potensialı barədə məlumat verilib, ölkəmizin əlverişli coğrafi mövqeyi, mühüm nəqliyyat qovşaqlarının kəşfiyyatında yerləşdiyi və tranzit "hab"ə çevrildiyi diqqətə çatdırılıb və Qətər investorları bu imkanlardan yararlanmağa dəvət olunub.

Görüşdə ölkələrimizin iqtisadi əlaqələrinin gücləndirilməsi, Azərbaycan Investisiya Holdingi və Azərbaycan Investisiya Şirkəti ilə birgə sənaye sahələrində əməkdaşlığın genişləndirilməsi barədə müzakirələr aparılıb, qarşılıqlı investisiyaların artırılmasının digər sahələrin inkişafına töhfə verəcəyi vurğulanıb.

Qətər səfəri çərçivəsində Azərbaycan nümayəndə heyəti bu ölkənin Ticarət və Sənaye Palatasının nümayəndələri ilə də görüşüb. Tədbirdə ölkələrimizin biznes dairələri arasında əməkdaşlığın genişləndirilməsi məsələləri barədə fikir mübadiləsi aparılıb.

Qətər investisiya qurumunun baş icraçı direktoru Mansur bin İbrahim Al Mahmud ilə görüşdə Azərbaycanın səmərəli investisiya mühiti və

Görüş çərçivəsində İqtisadiyyat Nazirliyinin tabeliyində Kiçik və Orta Biznesin İnkişafı Agentliyi (KOBİA) ilə Qətər Ticarət və Sənaye Palatasının arasında Birgə Biznes Şurasının yaradılması barədə sənəd imzalanıb. Sənədi KOBİA-nın İdarə Heyətinin sədri Orxan Məmmədov və Qətər Ticarət və Sənaye Palatasının İdarə Heyətinin üzvü Ali bin Əbdullatif Al Məsnəd imzalayıblar. Sənəddə Azərbaycan və Qətər arasında iqtisadi-ticarət əlaqələrinin gücləndirilməsi məsələləri əks olunub.

"Baladna Food Industries" şirkətinin rəhbəri Ramiz Al Xayyat ilə görüşdə müəssisənin fəaliyyəti barədə məlumat verilib, Azərbaycan investisiya qurumunun maraqlı olduğunu vurğulanıb. Qeyd edilib ki, Qətərin Ticarət və Sənaye Palatası ilə

Azərbaycanın xarici ölkələrdə ticarət evlərinin yaradılması müsbət nəticələr verir, yerli məhsullarımızın ixracı təşviq edilir, "Made in Azerbaijan" brendinin tanınması, məhsullarımızın satışının təşkilatı və əlaqələndirilməsi işi uğurla həyata keçirilir.

Iqtisadiyyat Nazirliyindən verilən məlumatda bildirilir ki, nazir Mikayıl Cəbrayılın rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti Qətər səfəri çərçivəsində Azərbaycan Ticarət Evinin açılışında iştirak edib. Bu, Azərbaycanın xarici ölkələrdə fəaliyyət göstərən sayca 13-cü ticarət evidir. Azərbaycan sahib-

karlarının özəl sərmayələri hesabına Doha şəhərində yaradılan Azərbaycan Ticarət Evi yerli məhsullarımızın Qətər bazarında daha çox tanınmasına, ixracının təşviqi və genişləndirilməsinə dəstək göstərəcək, bu məhsulların satışını təşkil edəcək, sahibkarlar arasında əlaqələndirməni gücləndirəcəkdir.

Paytaxt Dohanın mərkəzində yerləşən və 300 kvadratmetrə yaxın sahəni əhatə edən Ticarət evində Azərbaycanın 20-dən çox şirkətinin 600-ə yaxın növdə məhsulları - meyvə və tərəvəzlər, quru meyvə-

lər, milli xörəklər, çay, mürəbbə, meyvə şirələri, mineral sular, limonadlar, konserv məhsulları, bitki yağları, süd və süd məhsulları, qənnadı məmulatları, gigiyenik məhsullar və s. nümayiş etdirilir. Ticarət evində Azərbaycanın zəngin mətbəxinin təqdim edən restoran da fəaliyyət göstərir.

Ticarət evinin sergi salonunda işgüzar görüş zalı da yaradılıb. Bu, sahibkarlar arasında əlaqələrin genişləndirilməsinə xidmət edəcək. Azərbaycan

Ticarət Evinin fəaliyyətə başlaması ilə əlaqədar keçirilən tədbirdə çıxış edən iqtisadiyyat naziri Mikayıl Cəbrayıl qarşılıqlı hörmət və dost-

luq prinsiplərinə əsaslanan Azərbaycan-Qətər əlaqələrinin uğurla inkişaf etdiyini vurğulayıb və Dohada Azərbaycan Ticarət Evinin açılışının ölkələrimiz arasında iqtisadi-ticarət əlaqələrinin inkişafına verilən böyük önəm, Qətdə Azərbaycan məhsullarına olan marağın göstəricisi olduğunu bildirdi. İqtisadiyyat naziri vurğulayıb ki, Ticarət evinin fəaliyyəti Azərbaycanla Qətər arasında yeni işgüzar təşəbbüslərin və iqtisadi əlaqələrin stimullaşdırılması baxımından faydalı olacaq.

Qətərin "United Development Company" Şəhərdar Şirkətinin prezidenti İbrahim Casim Al Osman, KOBİA-nın İdarə Heyətinin sədri Orxan Məmmədov, Azərbaycanın Qətdəki səfəri Rəşad İsmayılov Dohada Azərbaycan Ticarət Evinin fəaliyyətə başlamasının iqtisadi tərəfdaşlığın inkişafında, işgüzar əlaqələrin genişlənməsində əhəmiyyətini qeyd ediblər. Tədbirdə Qətərin Ticarət və Sənaye, Xarici İşlər nazirliklərinin, bu ölkədə fəaliyyət göstərən diplomatik korpusun nümayəndələri, iş adamları da iştirak ediblər.

Sonda tədbir iştirakçıları Azərbaycan Ticarət Evi ilə tanış olublar.

Hədəfdə yənə də tanınmış ziyalılardır

Nəhayət, Azərbaycan yazıçılarının XIII qurultayı keçirildi. Qələm əhlinin sərbəzsizliklə, həsrət və maraqla gözlədiyi qurultay! Hesab edirəm ki, qurultay uğurla keçdi və bütün iştirakçıların ümidlərini tam doğrultdu!

Həm ədəbiyyatsevərlərin, həm Anarsevərlərin, həm belə məclislərdə sensasiya axtaranların, həm araqarışdırma həvəskarlarının, həm də kimdənsə, yaxud nədənsə "qısa almaq" həsrətini çəkənlərin!

Kim qurultaya hansı niyyətlə getmişdisə, istədiyinə nail oldu...

Qurultayın baş tutması bütövlükdə Azərbaycanın qələm əhlinin arzusunun reallaşması baxımından böyük uğurdur.

Amma qurultayda baş verənlər (əslində, bütün olanlar gözələnən idi) müəyyən düşüncələrə də əsas verir.

Bəzi fikirlərimizi oxucularla bölüşmək istəyirik.

Heç zaman ideal tədbir keçirmək mümkün deyil!

Bunun üçün iştirakçılardan tutmuş digər məsələlərə qədər hər şey ideal olmalıdır.

Bu isə mümkünsüzdür!

Qurultay nümayəndələrinin hamısının istəyini təmin etmək də mümkün deyildir!

Ən azı ona görə ki, bu istəklərin heç də hamısı üst-üstə düşmür: birini qane edən digərinin ciddi narazılığına səbəb olur.

Hamiyə söz verib, bütün nətiqləri də dinləmək olmur: belə halda görək qurultay bir neçə gün çəksin!

Müəyyən ortaqlıq məqamında, kompromis tapanda belə "əbədi narazılıqlar" razılaşmur, məclislərdə şulmuş salmağa çalışaraq sonrakı günlərdə bədbol "rəylər" söyləyib, müzakirələr aparırlar.

İndi isə müzakirələr üçün platformalar, sözlü icmalışdırmaq üçün imkanlar həddindən çoxdur.

Üstəlik, nə qədər adam varsa, bir o qədər də fikir var, - demişlər.

Qoy bir fikir, bir mövqə də bizimki olsun!

◆ ◆ ◆

Mənim də qəti qənaətim budur ki, hazırda Anardan başqa Azərbaycan Yazıçılar Birliyinin sədrliyinə ən layiqlik namizəd, bu kreslodə oturmağa daha çox mənavi haqqı olan yoxdur!

Anar müəllim bu haqqı öz yaratdıçılığı, ziyallığı, əsərlərinin sayı və müxtəlif dillərə tərcümə edilərək bir çox ölkəyə yayılması, Azərbaycanı layəqətlə təmsil etməyi bacarması, ən nəhayət, işlədiyi dövrdə bu müəkkəb təşkilatı bacarıqla, müdrikliklə idarə etməsi ilə qazanıb!

Bunu qurultaydan qabaq da hamı bilirdi, qurultayda da Anarın qalib gəlməsini hər kəs gözləyirdi!

Və belə də oldu!

Eləsə sonradan su bulandıрмаğın mənası nədir?

Sonradan bütün iştirakçıların ziyalıları olduğu bu qurultay barədə dedilər-qodulara, gərəksiz söz-söhbətə rəvac verməyin nə xeyri?!

Axi bundan sonra heç nə dəyişməyəcəkdir!

Axi getmiş qatarnın dalınca bu cür tar tökə-tökə qaçmaq, yana-yana deyinməyin nə mənası?

Niyə bəziləri insanların qəlbinə doymayə, qanqaralığna, kimisə əsəbişləndirməyə bu qədər həvəs göstərirlər?

Hədəflərinizin demək olar ki, hamısı yaşlı insanlardır, ay "cavanlar"!

Onlar stres keçirib dərman içəndə, yaxud xəstələniyə yatağa düşəndə nə qazanacaqsınız?

Yoxsa bundan mənavi rahatlıq tapacaqsınız?!

◆ ◆ ◆

Çingiz Abdullayevlə yaxın dostluğumuz olmasa da, şəxsi tanışlığımız var.

Əsl Azərbaycan ziyalısi, görkəmli yazıçı hesab edirem.

Dünyanın ən məşhur detektiv yazıçıları sırasında yer alıb!

Dünyada ən çox çap və tərcümə olunan yazıçılardandır.

Deməli, həm də dünyanın ən çox sevilen yazıçılardandır!

Hər dəfə Rusiyada, yaxud Avropada səfərdə olarkən satılan kitabların arasında Çingiz Abdullayevnin kitablarını görəndə bu Azərbaycan yazıçısı, xalqımızın ziyalı övladı ilə fəxr etmişəm, qürur duymuşam!

Hər dəfə Çingiz müəllimi həyatda, yaxud mavi ekranda görəndə nədənsə onun əsərlərini deyil, ilk növbədə Rusiyanın 1 nömrəli kanalında 44 günlük müharibə dövründə erməniporostların suallarını necə məharətlə, məntiqlə, konkret faktlarla cavablandırıldığını, Azərbaycanı qərəzlə və feyk informasiya ilə bərclə çıxarmağa can atanların ağzından necə vurduğunu xatırlamışam.

Onun təkmini, ağıllı vətənpövrərliyi, polemika bacarığı ilə qürur duymuşam.

Xalqımızın maraqlarını bəca-riqlə müdafiə edən, yaxşı alim, mütəxəssis, sənətkar, musiqiçi, diplomat və digər sahələrdə çalışan azərbaycanlılarla həmişə qürur duymuşam, şəxsən tanısam da, tanınmasam da, ehtiram bəsləmişəm, qəlbimdə sevmişəm!

Elə hesab etmişəm ki, hər bir azərbaycanlı da mənim kimi düşünür və davranır.

Hərdən xalqımızın tanınmış, məşhur övladlarına qeyri-obyektiv, qərəzli yanaşma, haqsız hücumlar, gözədsalma cahdını görəndə isə qeyzlənmişəm, təəssiflənmişəm...

Şəxsi hisslərdən qaynaqlanan istənilən münasibətləri nədənlük hesab etmişəm.

Sonuncu hadisədə qeyri-peşəkar sual verən jurnalist, onun qasınmayan yerdən qan çıxarmaq cəhdi nədənsə arxa planda qalıb.

Gəlin məsələnin mahiyyətinə varaq.

Gəlin məsələyə jurnalist baxımından, qərəzsiz yanaşaraq:

Çingiz Abdullayevlə belə bir məqamda, belə bir saatda, belə bir sual vermək, sonra təkidlə, əl çəkmədən ondan cavab tələb etmək doğrudurmu?

Əvvəla, Çingiz Abdullayev Yazıçılar Birliyində nə təsərrüfat müdiridir, nə də baş mühasib vəzifəsində çalışır. Sual ünvanına verilir!

İkincisi, yazıçıların bu qurultayı 44 günlük Vətən müharibəsinin ikinci il dönmüyü ərəfəsində çağırılıb.

Bu qurultaydan öncə Şuşada Vaqif Poeziya Günləri baş tutub, bu qədim ənənə otuz ildən sonra yenidən bərpa olunub!

Jurnalist özünü hesablamə palatasının işçisi kimi aparmadıysa, yarırdı adama yaradıcılıqla bağlı sual ünvanlamalı deyildimi?!

Əslində, soruşmalıydı ki, bu qurultaya toplaşan şair və yazıçılar, özlərini böyük istedad sahibi sayanlar, Azərbaycan Yazıçılar Birliyində yüksək postda iddialı olduqları nə vaxt 44 günlük Vətən müharibəsi barədə ortaya sanballı bir əsər qoyacaqlar?!

Bəs haçan yalnız o! Şuşanı işğaldan azad edən, bununla da dünyanı heyrətə salan Azərbaycan əsgəri və zabitlərinin, xüsusi təyinatlarının misilsiz qəhrəmanlığı tərənəm edən əsərlər görəcəyik?!

Soruşa bildirdim ki, Qarabağı azad edənlərlə bahəm, Qarabağı yerləyəkən edən erməni vandallarının vəhşiliklərini bədi boyalarla, real faktlar və mənzərələrlə təsvir və ifşa edən, bu murdar milləti dünyaya tanıtmaq povest və romanlar haçan işiq üzük görəcəyik?!

Maraqlana bildirdi ki, real həyatdakı qəhrəmanları - əsgər, zabit, şəhid və onların ata-anaları, dul qalmış xanımları, yetim qalmış övladları barədə

◆ ◆ ◆

Özləndə, yazıçılar danışmazlar, yazıçılar yazarlar!

Onlar öz əsərləri ilə tanınar, məşhurlaşarlar!

Yaxşı yazıçı olmaq üçün xüsusi istedad, təkəllürə malik olmalı, fikrini bədi, maraqlı və Azərbaycan dilinin imkanlarından dolğun istifadə etməklə oxucuya çatdırmaq bacarmalısan.

Əvvəla vəzifə tutub, sonra yazıçı olmaq mümkündür deyil!

Yaxşı jurnalist olmaq üçün də istedad tələb olunur!

Həyatda "yazıçılıq məktəbi" olmasa da, jurnalist hazırlayan ali təhsil ocaqları çoxdur!

Hər bir jurnalist sahəyə dair minimum bilgilərə malik olmalıdır.

Başqa səhədən bura işləməyə gələndə isə jurnalistikanın "əlifbasını" öyrənməyə borcludur!

Yaxşı jurnalist olmaq üçün yaxşı yazmaq da ağıldır!

Düzgün, ağıllı suallar verməyi, müsahibini danışdırmaq, onun etibar və etimadını qazanaraq ürəyini sənə açmağa sövq etməyi də bacarmalısan!

Jurnalistikada təkəvlə bilgilər karə gəlir!

Bu peşənin mənaviyatla, necə deyərlər, "ibtidai təbiiyə" ilə bağlı məqamları da çoxdur.

Jurnalist səbirli, təkmini, etikalı davranmalı, hətta müsahibi kəmhövsələlik edəndə belə onu normal danışq məcrasına yönəltməyi bacarmalıdır.

Bütün bunlar peşə kodeksi şəklində formalaşdırılıb və dünyada "jurnalistlərin etik davranış qaydaları" adlı əli qələmlilərin əməl etməyə bərclə olduqları prinsiplər, qaydalar toplusu yaradılıb.

Hesab edirəm ki, jurnalistlərin etik davranış qaydalarına əməl etməyənlərin özlərini jurnalist saymaları boş və mənasızdır.

Jurnalistin məqsədi qalmaqal törətmək, hər şeydən "sensasiya" yaradaraq həqiqəti eybəcərləşdirmək deyil!

Jurnalist topladığı faktları bədi cəhətdən işləməli, obyektiv, qərəzsiz, tərəfsiz və həqiqəti əymədən, təhqir etmədən ictimailəşdirməlidir.

Əgər belə etmişsə, deməli, vicdanı ilə əlverişli deyir, mənavi deqradasiyaya yol verir.

Qurultaya qədər ən böyük hədəf Anar idi!

Qurultaydan dərhal sonra isə yeni hədəf seçildi: Çingiz Abdullayev! Doğrudur, bu gün Azərbaycanın mətbuatında cəvlan edənlərin ziyallardan başqa özəg hədəfləri yoxdur?

◆ ◆ ◆

Son dövrdə qələm əhlinə qaribə bir məzə də yaranıb:

Jurnalistlərin, yazıçıların iştirakı ilə respublika miqyaslı hansı tədbir, məclis keçirilsə, hələ tədbir başa çatmamış onun gözəds alınması, qaralanması kampaniyası başlayır.

İçəriçəkilər (iştirakçılar) söz verilməyinə, doyunca yeyə bilmədiklərinə görə, bayırdakılar isə (dövət olunmayanlar) "tədbirə layiq olduqları halda" çağırılmadıqlarına görə...

Əvvəla, tədbirin keçirildiyi məkən uzaqdırsa, iştirakçıları ora çatdırmaq avtobusla "ölçüsüz" deyil, hər ikisinin sayılı tutumu var.

İkincisi, sən özünü orada iştiraka layiq bilirənsə və bu halda sənə çağırılmayıbsa, deməli, təşkilatçılar belə məşhəhət görüblər.

Həm də bizim özümüz haqda nə fikirdə olduğumuzdan asılı olmayaraq, başqalarının bizim barədə fikirləri əsas götürülür.

Ən nəhayət, əgər bir yerə dəvət olunmayıbsansa, kədərilmə və özünü o yerə qoyma, hamı da ələ bilsin ki, özün getmək istəməmişəm...

Önsüz də incikliyin, umu-küsünün faydası olmur!

İştirakçıların davası isə harda oturmaqdan tutmuş ta "tərkibə" seçilməyə qədər məsələləri əhatə edir.

Əgər hansısa yığıncaqda 100-500 nəfər iştirak edərsə, məgər onun hamısını danışdırmaq?

Əvvəla, buna vaxt çatmaz, görək onda tədbir bir neçə gün, yaxud bir neçə həftə davam edə!

İkincisi, hamı danısacaqsa, yerdəkilər saatlarla dinləməkdən yorulaqlarsa və mürgüləyəcəklərsə, onda danısanları kim dinləyəcək?

Üçüncüsü, 500 nəfərin hərsə öz çıxışında azı 1-2 təklif verəcəksə, bunları kim və necə ümmümləşdirəcək qərar layihəsinə salacaq?

Bütün bu çətinliklər yaşanmasın deyə "dünya praktikasına" istinadən əvvəlcədən tədbirin təşkilat komitəsi yaradılır, tədbiri keçirənlər vaxtı, reqləməti, yığıncağın holl edəcəyi məsələləri nəzərə alaraq çıxışçıların sayını və təqribi mövzuları (əhatə etmək üçün) irəlilədən müəyyənləşdirirlər.

İclasın gedişində hansı yeni bir məsələ qaldırılsa, yaxud kiməsə yaxası- mı cıarsa, belələrinin bir-ikisini söz verirlər.

Amma yaxacıvarların hamısı söz əlisa, tədbir tədbir yox, ağız dediyini qulaq eşitməyin bazara çevirlər, beləliklə, hər şeyin dadı qaçar!

◆ ◆ ◆

Bəli, bir daha xatırladıq: yazıçı, şair bədi əsər yazandı!

Bu qələm əhli hansısa iddiağa (maddi, mənavi və ya inzibati) düşməzdən əvvəl özünü sübut etməli, ortaya əksəriyyətin bəyəndiyi, hətta Azərbaycan sərhədlərini aşmağa qadir əsərlər qoymalıdır!

Jurnalist isə gündəlik informasiyanı toplaşdırır, həyatda gördüyü real hadisə və əhvalatları müxtəlif janrlı yazılara köçürərək insanlara çatdırmalıdır!

Hər şeydən sensasiya düzəltmək və yaxud daim sensasiya dalınca qaçmaq peşəkarlıq deyil!

Jurnalistikada dedi-qodu adlı janr yoxdur!

Heç milli mətbuatımızda da yaradıcılığın bu forması olmayıb!

Bu, sosial şəbəkələrin "yeniliklərində". Orada boş-bekər oturan bir qisim insanın qeyri-etik, mənaviyyətsiz şərhələrinin ikrahədöyuran formasıdır.

Elə bir forma ki vətənpövrər, intellektli, insanlara xoş ovaq, sevinc bəxş edən, çətinə düşünlənərlə dayaqlı yol göstərən "status"ların da üzərinə bəzən kölgə salır!

Təəssüf ki, bəziləri söz deyəndə, ələ qələm əlib yazanda xəncər yarandıran bətor olan söz yaradıcısı sağalmadığını unudur!

Gəlin qəlbərlə məhəvə olan, insanların mənavi ehtiyaclarını ödəyənlər, qəhrəmanlarımız, şəhidlərimizə layiq əsərlər yaratmağa, onların xatirəsinə əbədiləşdirən yazılar yazmağa çalışaq!

Vətən bizdən bunu gözləyir!

Qələm əhlini sevənlər bizdən bunu gözləyir!

Bəsdir bir-birimizin qəniminə çevrildik!

Bəsdir ölkənin hörmətli, nüfuzlu, tanınmış insanların hədəfə çevirdik!

Bəsdir ziyalılarımızı düşmən münasibəti bəslədik!

Bəsdir bir-birimizi diddik!

Bir baxın, görün nə qədər düşmənimiz var!

Gəlin bir-birimizə dayaqlı olmaq, xoş sözləşək!

Bu, "çətin" olsa belə daha faydalıdır!

◆ ◆ ◆

Bəxşiyar SADIQOV

Yeni siyasi konfiqurasiyaya keçid

Siyasi partiyaların fəaliyyətini təkmilləşdirəcək qanun layihəsi cəmiyyətdə müsbət qarşılınır

Xəbər verdiyimiz kimi, Milli Məclisdə "Siyasi partiyalar haqqında" yeni qanun layihəsi hazırlanıb. Oktyabrın 24-də parlamentdə təmsil olunan və dövlət qeydiyyatından keçmiş bir sıra siyasi partiyaların sədrinin və nümayəndələrinin iştirakı ilə qanun layihəsinin icimai dinləməsi keçirilib. Qanun layihəsinin hazırlanması zamanı beynəlxalq təcrübə, milli-mənavi dəyərlərin qorunub saxlanması, eləcə də mövcud icimai-siyasi münasibətlər nəzərə alınmışdır. Yeni qanun ölkəmizdə həyata keçirilən siyasi islahatların tərkib hissəsidir.

Demokratik dəyərlərin inkişafına yeni töhfə

Azərbaycan Milli İstiqlal Partiyasının sədri Arzuxan Əliyadə qeyd edib ki, yeni qanunun qəbulu siyasi partiyaların fəaliyyətini stimullaşdıracaq və onların ölkənin icimai-siyasi həyatında daha fəal iştirakını təmin edəcəkdir. "Azərbaycan müstəqilliyini bərpa etdikdən sonra davamlı yüksəliş dövrü keçib, ölkədə yeni icimai-siyasi mühit formalaşıb. Digər sahələrlə bağlı qanunvericilik aktlarında mövcud dövrə uyğunlaşdırılma aparıldığı kimi, "Siyasi partiyalar haqqında" qanun da yenidən qəbul edilməli və günün tələblərinə cavab verməlidir. Mahiyyət etibarilə yeni qanun siyasi partiyaların ölkənin siyasi gəndəminə təsir etmək imkanlarını genişləndirməyə imkan verəcəkdir. Eyni zamanda siyasi partiyaların fəaliyyətinin dövlət zəmanətinə alınması vacibdir. Nəzərə almaq lazımdır ki, Partiyalaşma institutunun təkmilləşdirilməsi demokratikləşməyə və alternativ fikrin mövcudluğuna xidmət edən amildir."

qeyd edib ki, yeni qanun layihəsi siyasi partiyaların güclənməsi üçün yeni imkanlar açan çox əhəmiyyətli sənəd və mü tərəqqi məzmunlu layihədir: "Ona görə "Siyasi partiyalar haqqında" qanun layihəsinə müsbət qiymətləndirir, parlamentin bu təşəbbüsünü alqışlayırıq. Yeni qanun layihəsi ilə bağlı Milli Məclisdə keçirilən ilk icimai dinləmədə həm parlamentdə təmsil olunan, həm də təmsilçiliyi olmayan siyasi partiyaların nümayəndələrinin iştirakı müasir Azərbaycanın siyasi tarixində ilk hadisədir. İdeoloji xəttindən asılı olmayaraq ölkənin bütün siyasi qüvvələrinin parlamentdə bir araya gələrkə, siyasi plüralizm şəraitində tam bərabərliyə subyektlər kimi qanun layihəsinə müzakirə etmələri təqdirləyirdi. Bu, yeni siyasi konfiqurasiyanın formalaşmasının nəticəsidir. "Siyasi partiyalar haqqında" yeni qanun ölkənin siyasi vitrinində olduqca ciddi dəyişikliklərə gətirib çıxaracaq. Qanun qüvvəyə minəndən sonra növbəti sərə vətəndaşlarda, hətta partiya funksionerləri və sədrindəndə də siyasi fəaliyyətdə, ümumiyyətlə, partiya institutuna münasibət kökündən dəyişəcək. Siyasi partiyalarda canlanma və hərəketlənmə müşahidə ediləcəkdir."

Əlisahib Hüseynovun sözlərinə görə, yeni qanunun tətbiqi ilə partiya liderlərinin məsuliyyəti artacaq, ölkədə siyasi rəqabət mühiti formalaşacaq və siyasətdə məşğul olmaq bilavasitə peşəkarların işinə çevriləcək. Hətta sərə partiya üzvlərinin partiyalıqlıq münasibətində inqilabi dəyişiklik baş verəcək. Tələyini siyasətdə bağlayanlar peşəkar siyasi fəaliyyətdə məşğul olmaq imkanını qazanacaqlar.

Fərqli yanaşmalar qanun layihəsinin təkmilləşməsinə zəmin yaradır

Böyük Azərbaycan Partiyasının sədri Elşad Musayev bildirib ki, "Siyasi partiyalar haqqında" yeni qanun zamanın tələblərinə uyğun olaraq gəndəmə gəlib: "Ölkədə siyasi islahatların həyata keçirilməsinə, eləcə də yeni çağırışlara cavab vərən qanunun qəbulunu gücləndirəcəkdir. Ölkənin qanunverici orqanı tərəfindən "Siyasi partiyalar haqqında" yeni qanun layihəsinin icimai müzakirəyə çıxarılması və fəaliyyətdə olan siyasi partiyaların konseptual müzakirəyə dövt edilməsi təqdirləyirdi. Hesab edirəm ki, bu qanun siyasi mühitə kifayət qədər müsbət təsiri olacaq."

Partiya sədrinin sözlərinə görə, "Siyasi partiyalar haqqında" yeni qanun xüsusilə son dövrlərdə Prezident İlham Əliyev yeni münasibətlər sistemini formalaşdırma ilə bağlı siyasi iradəsinə xidmət etməlidir. Ölkədə yeni siyasi konfiqurasiya formalaşdırılır. Üç il əvvəl Prezident Administrasiyasında siyasi partiyaların və qanunverici hakimiyyətdə iş şəbəsi yaradılıb. Nəticədə siyasi partiyaların qarşı münasibət dəyişib, onların qərarqahlarla təmin edilməsinə şərait yaradılıb, qeydiyyata problemi həll edilmişdir və sairə. Bu, ölkədə yeni siyasi münasibətlər sistemini formalaşdırma və inkişafından xəbər verir.

"Yeni qanunun hazırlanması da mahiyyət etibarilə bu siyasətin davamı olaraq ölkəmizin icimai-siyasi həyatının sağlamlaşdırılmasına xidmət edir. Belə təkmlil və işlək qanun layihəsi, sözsüz ki, cəmiyyətdə, xüsusilə də siyasi arendada təqdirdir. "Siyasi partiyalar haqqında" yeni qanunun qəbul edilməsi ölkənin siyasi münasibətlər sistemini gücləndirməklə, ümmilikdə dövlətçilik əmələlərinin möhkəmlənməsinə və demokratik dəyərlərin inkişafına zəmin yaradacaq", - deyər Ə.Əliyadə bildirir.

Yeni qanun partiyalıq institutunda inqilab yaradacaq

Milli Həmrəylik Partiyasının sədri Əlisahib Hüseynov

Partiya sədrinin fikrinə görə, yeni qanun həm demokratik rühdə olmalı, lazımsız məhdudiyyətlərə yəklənməməli, həm də beynəlxalq təcrübəyə əsaslanmalı və işlək olmalıdır: "İctimai dinləmə zamanı səsəldirilən, qanun layihəsinin ümmi işlək olmasına səbəb olacaq təkliflərin nəzərə alınması əhəmiyyətlidir. Fərqli yanaşmalar qanun layihəsinin daha da təkmilləşməsinə əlavə cəhdə bilər. Ümid edirik ki, faydalı, işlək və demokratik ruhda yeni qanunun qəbuluna hamılıqla nail olacağıq."

"Siyasi partiyalar haqqında" yeni qanun layihəsi ilə bağlı növbəti icimai dinləmə keçiriləcək

Xəbər verildiyi kimi, Milli Məclisdə parlamentdə təmsil olunan bütün siyasi partiya nümayəndələrinin müraciəti əsasında "Siyasi partiyalar haqqında" yeni qanun layihəsinin hazırlanması üzrə iş davam edir.

Milli Həmrəylik Partiyasının sədri Əlisahib Hüseynov

Nəzrin QARDAŞXANOVA, "Azərbaycan"

"Siyasi partiyalar haqqında" yeni qanun layihəsi ilə bağlı növbəti icimai dinləmə keçiriləcək

Milli Məclisin Mətbuat və ictimaiyyətdə əlaqələr şöbəsinəndən verilən məlumata görə, yeni qanun layihəsi ilə bağlı növbəti icimai dinləmənin noyabrın 4-də keçirilməsi gözlənilir.

Tariximizin ən böyük büdcəsi

2023-cü ilin dövlət büdcəsi qarşıya qoyulan vəzifələrin yerinə yetirilməsi üçün etibarlı maliyyə təminatı yaradacaq

Xəbər verdikimiz kimi, "Azərbaycan Respublikasının 2023-cü il dövlət büdcəsi haqqında" qanun layihəsi Milli Məclisə daxil olub. Layihəyə əsasən 2023-cü il üçün dövlət büdcəsinin gəlirləri 30,7 milyard, xərcləri isə 33,3 milyard manat proqnozlaşdırılır. Bu rəqəmlər Azərbaycan tarixinin ən yüksək büdcə göstəriciləridir.

Strateji çağırışlar prioritetdir

Dövlət büdcəsi hər bir ölkənin gələcənin formalaşması və xərclərinin ödənilməsi mənbələri üzrə illik ali maliyyə planlaşdırmasıdır. Büdcənin məqsədləri ölkənin iqtisadi, sosial və digər strateji proqramlarının maliyyələşdirilməsini, dövlətin funksiyalarının həyata keçirilməsi üçün qanunvericiliklə müəyyən edilmiş qaydada maliyyə vəsaitinin toplanmasını və istifadəsini təmin etməkdir. Bunlarla yanaşı, dövlət büdcəsi iqtisadi və sosial inkişafı bağlı bütün prosesləri tənzimləyən maliyyə sənədidir.

Elə buna görə də dövlət büdcəsinin tərtibi, müzakirəsi, gəlirlər və xərclərin istiqamətləri ilə bağlı məsələlər dünyanın hər yerində diqqətə layiqdir. Büdcə layihəsinin və büdcə zərfinə daxil olan məsələlərin müzakirəsi bir gün deyil, bir neçə gün davam edir. Respublikamızın növbəti il üçün dövlət büdcəsinin layihəsi "Büdcə sistemi haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğun olaraq hazırlanıb, müvafiq müzakirələrdən keçib və Milli Məclisə təqdim olunub.

Qeyd edək ki, 2023-2026-cı illərdə dövlət maliyyəsi qarşısında bir sıra strateji çağırışlar dayanır. Bunlar ölkənin müdafiə qabiliyyətinin gücləndirilməsi, "Azərbaycan 2030: sosial-iqtisadi inkişaf dair Milli Prioritetlər" və "2022-2026-cı illərdə Sosial-iqtisadi İnkişaf Strategiyası"nın reallaşdırılması, Qarabağ və Şərqi Zəngəzur iqtisadi rayonlarının bərpası, ölkə iqtisadiyyatına reintegrasiya və ərazilərə Böyük qayıdışın təmin edilməsi kimi məsələlərdir.

Bu çağırışlar və mövcud realiaqlar nəzərə alınmaqla, 2023-cü il üzrə xərc siyasətində işğaldan azad edilmiş ərazilər üzrə bərpa və yenidənqurma işlərinin, Böyük qayıdış planının təmin edilməsi, o cümlədən hərbi infrastrukturların tikintisi, ölkənin müdafiə qabiliyyətinin və milli təhlükəsizliyinin daha da gücləndirilməsi, əməyin döndəyi, sosial müdafiə və sosial təminat üzrə islahatların davam etdirilməsi, sosial dəstək tədbirlərinin həyata keçirilməsi, əhalinin dövlət büdcəsinin vəsaiti hesabına icbari tibbi sığortalınması, səhiyyə sahəsində bir sıra dövlət proqramlarının və tədbirlərin, yoluxucu xəstəliklərin yayılmasına qarşı mübarizə və profilaktik tədbirlərin maliyyə təminatı, təhsil xərclərinin, dövlət sifarişləri ilə ali təhsil alanların, təqəüd kvotasının artırılmasının maliyyə təminatı, ərzaq təhlükəsizliyinin təmin edilməsi üçün aqrar sektorun stimullaşdırılması, kənd təsərrüfatının aparıcı sahələrinin inkişaf etdirilməsi üçün maliyyə dəstəyi və subsidiyaların ayrılmasının artırılması, ölkənin tranzit potensialının daha dolğun istifadəsi, Trans-Xəzər dəhlizi üzrə daşınmaların nəqliyyat logistika infrastrukturunun təkmilləşdirilməsi üzrə layihələrin dəstəklənməsi prioritet istiqamətlər olacaqdır.

Əsas istiqamətlər üzrə xərclər artırılır

Qeyd edək ki, gələn il büdcə gəlirlərinin 2022-ci illə müqayisədə 5,2 faiz, 2021-ci illə müqayisədə isə 16,4 faiz çox olacağı proqnozlaşdırılır. Əmtəə bazarlarında neft qiymətlərinin dəyişikliyi nəzərə alınmaqla, daha ehtiyatlı yanaşma əsasında 2023-cü ildə dövlət büdcəsi hazırlanan zaman neftin bir barelinin qiyməti 50 ABŞ dollarına bərabər götürülmüşdür.

Büdcə xərclərinin isə gələn il 2022-ci illə müqayisədə 996,2 milyon manat, 2021-ci illə müqayisədə isə 5,9 milyard manat çox olması gözlənilir. Əlbəttə ki, bütün bunlar prioritet vəzifələrin daha dolğun yerinə yetirilməsi üçün maliyyə təminatını gücləndirir.

2023-cü ildə işğaldan azad edilmiş ərazilərin bərpası üçün 3 milyard manat vəsait nəzərdə tutulur. Bu da 2022-ci illə müqayisədə 12,4 faiz, 2021-ci illə müqayisədə isə 37,7 faiz çoxdur. Bu xərclər növbəti ildə dövlət büdcəsi xərclərində xüsusi çəkisi 9 faiz və ÜDM-də xüsusi çəkisi isə 2,8 faiz təşkil edəcək.

Qeyd etdiyimiz kimi, işğaldan azad edilmiş ərazilərin bərpası və Böyük qayıdış planının təmin etdirilməsi 2023-cü ilin dövlət büdcəsinin layihəsində əsas istiqamətlərdəndir. Göründüyü kimi də bu istiqamədə dövlət büdcəsindən vəsait ayrılmasında ilbəil artım müşahidə olunur.

Bundan başqa, ölkənin müdafiə qabiliyyətinin gücləndirilməsi və milli təhlükəsizliyin təmin edilməsi dövlət büdcəsinin əsas prioritet xərci olaraq qalmaqdadır. 2023-cü ilin dövlət büdcəsində bu məqsədlə 5,3 milyard vəsait nəzərdə tutulmuşdur ki, bu da 2022-ci illə müqayisədə 235,3 milyon manat və ya 4,6 faiz, 2021-ci illə müqayisədə 17,1 faiz çoxdur. Gələn il üçün müdafiə və milli təhlükəsizlik üçün ayrılması proqnozlaşdırılan büdcə vəsaiti ümumi büdcə xərclərinin 16 faizini təşkil edəcək.

Əvvəlki illərdə olduğu kimi, 2023-cü ilin dövlət büdcəsi də sosialyönümlü olaraq proqnozlaşdırılmışdır. 2023-cü ildə bu məqsədlə 15,2 milyard manat vəsait nəzərdə tutulur ki, bu da 2022-ci illə müqayisədə 1,3 milyard manat və ya 9,3 faiz çoxdur.

Ümumilikdə gələn il dövlət büdcəsi xərclərinin 22 milyard 635,7 milyon manatı və ya 68 faizini cari xərclərə, 9 milyard 659,3 milyon manatını və ya 29 faizini əsaslı xərclərə, 1 milyard 5 milyon manatını və ya 3 faizini dövlət borcuna və öhdəliklərinə xidmətlə bağlı xərclərə yönəldilməsi proqnozlaşdırılır. 2023-cü ilin dövlət büdcəsində kənd təsərrüfatının inkişafı üzrə büdcə xərcləri cari illə müqayisədə 20,5 faiz çoxdur.

Azərbaycanın artan maliyyə imkanları, iqtisadiyyatda baş verən keyfiyyət dəyişiklikləri gələn ilin büdcə layihəsində də özünü göstərir. Eyni zamanda layihədəki göstəricilər təsdiq edir ki, dövlət büdcəsi gələn ildə Azərbaycanın öz milli, iqtisadi və sosial hədəflərinə çatması üçün etibarlı maliyyə təminatı yaradacaq.

Rəşad CƏFƏRLİ,
"Azərbaycan"

DTX rəisi Beynəlxalq Qızıl Xaç Komitəsinin ölkəmizdəki nümayəndəsi ilə görüşüb

Oktyabrın 31-də Dövlət Təhlükəsizliyi Xidmətinin (DTX) rəisi, Əsir və itkin düşmüş, girov götürülmüş vətəndaşlarla əlaqədar Dövlət Komissiyasının sədri Əli Nağıyev Beynəlxalq Qızıl Xaç Komitəsinin (BQXX) Azərbaycanı nümayəndəliyinin rəhbəri xanım Draqana Koiçi ilə görüşüb.

AZƏRTAC DTX-nin Mətbuat xidmətinə istinadla xəbər verir ki, Dövlət Komissiyasının sədri Əli Nağıyev görüşdə BQXX-nin ölkəmizdə həyata keçirdiyi humanitar missiya, Ermənistanın təcavüzkar siya-

səti nəticəsində Qarabağ müharibələri zamanı itkin düşmüş vətəndaşlarımızın taleyinin müəyyənlişdirilməsi və axtarış prosesinin davamlı olaraq intensiv şəkildə aparılması, Ermənistanın itkin vətəndaşlarımıza dair məlumatları təqdim etməsi ilə bağlı fikirlərini bildirib, həmçinin son dövrlərdə işğaldan azad olunmuş ərazilərdə aşkarlanan Azərbaycan vətəndaşlarına məxsus meylatların eks-humasiyası və qaytarılmasında göstərdiyi dəstəyə görə BQXX-yə minnətdarlığını ifadə edib, Azərbaycan cəmiyyətində yüksək narahatlıqla qarşılanan yuxarıda sadalanan hal-

larla bağlı BQXX ilə birgə sözlər sayəsində tezliklə konkret nəticələrin əldə olunacağına ümidvar olduğunu bildirib.

Xanım Draqana Koiçi isə öz növbəsində səmimi qarşılanmaya görə təşəkkür edib, gündəlikdə duran önəmli məsələlərin həlli istiqamətində qarşılıqlı səmərəli münasibətlər çərçivəsində vacib addımların atıldığını diqqətə çatdırmaqla BQXX-nin son zamanlarda həyata keçirdiyi tədbirlər barədə ətraflı məlumat verib.

Görüşdə eyni zamanda hər iki tərəf üçün maraq kəsb edən digər məsələlər ətrafında da geniş fikir mübadiləsi aparılıb.

YAP-ın təsis edilməsinin 30-cu ildönümünü ilə əlaqədar silsilə tədbirlər davam edir

Yeni Azərbaycan Partiyasının (YAP) təsis edilməsinin 30-cu ildönümü ilə əlaqədar partiyanın Mərkəzi Aparatı tərəfindən hazırlanmış və İdarə Heyətinin qərarı ilə təsdiq edilmiş tədbirlər planına uyğun olaraq silsilə tədbirlər davam edir.

Tədbirlər planı çərçivəsində oktyabrın 31-də partiyanın Nizami və Neftçala rayon təşkilatları tərəfindən Yeni Azərbaycan Partiyasının yaradılmasının 30-cu ildönümü ilə əlaqədar tədbirlər keçirilib.

Tədbirlərdə Ümummilli Lider Heydər Əliyevin və şəhidlərimizin əziz xatirəsi dərin ehtiramla yad edilib.

Keçirilən tədbirlərdə - Nizami rayonunda YAP İdarə Heyətinin üzvü, Bakı Şəhər İcra Hakimiyyətinin başçısı Eldar Əzizov, Nizami Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Cəşqun Cəbrayıl, Milli Məclisin deputatı Sədaqət Vəliyeva, YAP Nizami Rayon

Təşkilatının sədri Ramil Vəliyev, "91-lər" in üzvü, YAP Veteranlar Şurasının üzvü, professor Sudeyf İmamverdiyev, "91-lər" in üzvü, YAP Veteranlar Şurasının üzvü, professor Şahlar Əsgərov, Neftçala rayonunda YAP Neftçala Rayon Təşkilatının sədri Ülvi Fərzəliyev, Neftçala Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Mirhəsən Seyidov, YAP İdarə Heyətinin üzvü, Milli Məclisin deputatı Kamal Cəfərov, YAP Təftiş Komissiyasının üzvü, Milli Məclisin deputatı Aydın Hüseynov və başqaları çıxış ediblər.

Çıxışlarda Yeni Azərbaycan Partiyasının 30 il ərzində keçirdiyi zəngin və şərəfli inkişaf yoluna nəzər salınıb. Əminliklə ifadə olunub ki, Yeni Azərbaycan Partiyası bundan sonra da öz üzünə düşən vəzifələri layiqincə, şəərəflə yerinə yetirməklə Azərbaycanın tərəqqisinə, ardıcıl nailiyyətlər qazanaraq yeni zirvələr fəth etməsinə mühüm töhfələr verəcək, ümumxalq partiyası kimi tələpəli məsələlərin həllində və tarixi məsuliyyət anlarında hər zaman öz sözünü deyəcək.

Tədbirlərdə YAP sıralarına yeni qəbul olunmuş şəxslərə üzvlük vəsiqələri və partiya fəallıqlarına fəxri fərmanlar təqdim edilib.

Bundan əlavə, tədbirlər planına uyğun olaraq oktyabrın 29-da Yeni Azərbaycan Partiyasının təsis edilməsinin 30 illiyinə həsr olunmuş mini-futbol turnirinin play-off mərhələsinə yekun vurulub. Qalib gələn komandalar noyabrın 5-də Bakı şəhərində keçiriləcək final mərhələsində mübarizə aparacaqlar. Oktyabrın 30-da isə sorbət və yunan-roma güləşi üzrə turnir start verilib. Turnirin qrup mərhələsində qalib gələn iştirakçılar noyabrın 7-də Ucar rayonunda keçiriləcək "play-off" mərhələsində mübarizə aparacaqlar. Oktyabrın 30-da isə sorbət və yunan-roma güləşi üzrə turnir start verilib. Turnirin qrup mərhələsində qalib gələn iştirakçılar noyabrın 9-da Bakı şəhərində keçiriləcək final görüşlərinə vəsiqə qazanıblar.

Türk səyyahlar Zəngilanın Ağalı kəndinə səfər ediblər

Türkiyə Səyyahlar Klubunun beynəlxalq səyahətçilərinin işğaldan azad edilmiş ərazilərə səfəri davam edir. 30 nəfərlik heyətə Türkiyə Səyyahlar Klubunun prezidenti, Nomadmaniyanın qlobal reytinginə görə, dünyanın 50 əsas beynəlxalq səyahətçisindən biri hesab olunan Salman Arınc rəhbərlik edir.

AZƏRTAC-ın bölgə müxbiri xəbər verir ki, Şuşa-Ağdam-Kəlbəcər-Laçın-Zəngilan-Cəbrayıl marşrutu üzrə hərəkət edən səyyahlar oktyabrın 31-də Zəngilanda olublar. Ağalı kəndinə gələn səyyahları Şərqi Zəngəzur iqtisadi rayonuna daxil olan Zəngilan rayonunda Azərbaycan Respublikası Prezidentinin xüsusi nümayəndəliyinin əməkdaşı qarşılayıb. Səyyahlara Zəngilan rayonu barədə məlumat verilib. Bildirilib ki, digər rayonlar kimi, Zəngilan da uzun illər düşmən işğalında qalıb, şəhər mərkəzi ilə bərabər 5 qəsəbə və 79 kənd tamamilə yerləyeksan edilib. Rayon əhalisi öz doğma yurdundan didərgin düşərək məcburi köçkün olub. Yaşayış yerləri, tarixi mədəni və dini abidələr dağıdılb.

Həmçinin erməni işğalı zamanı Zəngilan ekoloji terrora məruz qalaraq flora və faunası da məhv edilib. Yaşı 300 ildən çox olan palıd, çinar ağacları, hektarlarla qoz ağacları və digər yaşılcaqlar məhv edilib.

Bildirilib ki, 2020-ci il sentyabrın 27-də düşmənin növbəti təcridatına qarşı başlayan Azərbaycan Ordusunun əks-hücumu nəticəsində Zəngilan erməni işğalından azad edilərək

əsl sahiblərinin nəzarətinə keçib. 27 il düşmən əsarətində qalan Zəngilan artıq iki ildir çiçəklənməyə başlayıb. Bu günə kimi Ağalı kəndinə 66 ailə olmaqla 326 sakin qayıdıb. Kənddə 200 evin inşası başa çatdırılıb, uşaqların məktəb və bir neçə inzibati bina inşa edilib. Həmçinin kənddə daha 150 evin, o cümlədən ikimərtəbəli, üçmərtəbəli mənzil tipli evlərin tikilməsi də planlaşdırılıb.

Qeyd edilib ki, Ağalı kəndində əhalinin sosial rifahının yaxşılaşdırılması üçün məşğulluq məsələləri, sakinlərin işlə təmin edilməsi dövlət qurumlarının xüsusi nəzarəti altındadır. Həmçinin bildirilib ki, Zəngilan erməni işğalından azad edilərək

əsl sahiblərinin nəzarətinə keçib. 27 il düşmən əsarətində qalan Zəngilan artıq iki ildir çiçəklənməyə başlayıb. Bu günə kimi Ağalı kəndinə 66 ailə olmaqla 326 sakin qayıdıb. Kənddə 200 evin inşası başa çatdırılıb, uşaqların məktəb və bir neçə inzibati bina inşa edilib. Həmçinin kənddə daha 150 evin, o cümlədən ikimərtəbəli, üçmərtəbəli mənzil tipli evlərin tikilməsi də planlaşdırılıb.

Qeyd edilib ki, Ağalı kəndində əhalinin sosial rifahının yaxşılaşdırılması üçün məşğulluq məsələləri, sakinlərin işlə təmin edilməsi dövlət qurumlarının xüsusi nəzarəti altındadır. Həmçinin bildirilib ki, Zəngilan erməni işğalından azad edilərək

əsl sahiblərinin nəzarətinə keçib. 27 il düşmən əsarətində qalan Zəngilan artıq iki ildir çiçəklənməyə başlayıb. Bu günə kimi Ağalı kəndinə 66 ailə olmaqla 326 sakin qayıdıb. Kənddə 200 evin inşası başa çatdırılıb, uşaqların məktəb və bir neçə inzibati bina inşa edilib. Həmçinin kənddə daha 150 evin, o cümlədən ikimərtəbəli, üçmərtəbəli mənzil tipli evlərin tikilməsi də planlaşdırılıb.

masını nəzərə alaraq, Zəngilan rayonunda həm dayanıqlı kənd təsərrüfatının, həm də turizm sahəsinin, xüsusilə ekoturizm və kənd turizminin inkişafına tökan verəcək sahələrin inkişafı da nəzərdə tutulub. İstər kənd təsərrüfatının inkişafı, istərsə də turizm potensialının istifadəsi burada əhalinin məşğulluğuna müsbət təsir edəcək.

Daha sonra səyyahlar kənddə yaradılan infrastrukturla tanış olub, kənd sakinləri ilə görüşüb, söhbət ediblər.

Qeyd edək ki, səfər işğaldan azad edilmiş ərazilərin "black tourism" çərçivəsində tanıtılmasında mühüm əhəmiyyət daşıyır. Ötən bir ildə dünyanın 4 əsas beynəlxalq səyahətçilər şəbəkəsinin (ETIC, MTP, TCC, Nomadmaniya) hər birinin rəhbərliyi və tanınmış üzvləri səviyyəsində Qarabağ və Şərqi Zəngəzura ümumilikdə 4 dəfə böyük heyətlərlə səfər edilib. Bu səfərlərdə 30-a yaxın ölkədən təxminən 200 beynəlxalq səyahətçi azad edilmiş ərazilərdəki vəziyyətlərlə, dağntlarla, böyük bərpa və quruculuq işləri ilə yerində tanış olub.

Səyyahlar Xudafərin körpüsü ilə də tanış olublar

Türkiyə Səyyahlar Klubunun beynəlxalq səyahətçilərinin işğaldan azad edilmiş ərazilərə səfərinin növbəti ünvanı işğaldan azad edilən Cəbrayıl rayonu olub. Salman Arınc rəhbərlik etdiyi 30 nəfərlik heyət unikal tarixi abidə olan Xudafərin körpüsünə gəlib.

AZƏRTAC-ın bölgə müxbiri xəbər verir ki, səyyahlara 44 günlük Vətən müharibəsində Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə rəşadətli ordumuzun böyük qəhrəmanlığı nəticəsində azad olunan Cəbrayıl şəhəri, o cümlədən Xudafərin körpüsü barədə, həmçinin Ermənistan silahlı qüvvələrinin qədim yurd yerlərində törətdiyi vəhşiliklər və cinayət izləri haqqında məlumat verilib.

Bildirilib ki, ümumdünya əhəmiyyəti tarixi hadisələrlə bağlılığın, gözəl landsaftla üzü birliyinə, yüksək memarlıq-mühəndis həlli və digər xüsusiyyətlərinə görə Xudafərin körpüsü Azərbaycan memarlığının dəyərli abidələridir. Tarixən İpək yolunun üzərində yerləşən körpüldən biri 15, digəri 11 aşırımlıdır. XII-XIII əsrlərin yadigarı olan

körpülər orta əsrlərdə Azərbaycanda yüksək sənətkarlığın inkişafından xəbər verir. Diqqətə çatdırılıb ki, digər ərazilər kimi bu yerlərdə dağntlarla məruz qalıb, işğal illərində ev-

lər talan olunub, təbii isə məhv edilib. Burada da bir çox tarixi-dini abidələr ermənilər tərəfindən təhribət edilmiş, məscidlər heyvan saxlanma kimi istifadə olunub, qəbirlər qazılaraq

dağıdılb. Vurgulanıb ki, məhv işğaldan azad edildikdən sonra Şərqi Zəngəzura həyat canlanmağa başlayıb və ölkəmiz tərəfindən mühüm layihələr üzrə işlər aparılır.

VƏTƏN müharibəsinin möhtəşəm ZƏFƏRİ

Uğurlarımıza düşmən narahat olur, dostlar isə sevinirlər

Azərbaycan 44 günlük Vətən müharibəsində erməni faşizmi üzərində sarsıdıcı qələbə qazandı. Bununla da işğala son qoyuldu. İllərdir qaradır, pısnıyətli ermənilərin dağıdıb viran qoyduqları, mina əkib ölümlərini qoruduqları, qaralıq zülmətə çevirdikləri Qarabağda həyat yenidən canlanmağa başladı.

Qarabağda yenidən işıqlar çəkib, yollar saldıq... Qısa bir zamanda Böyük qayıdışın ilk mərhələsinə start verildi. Zəngilan rayonunda ermənilər tərəfindən dağıdılmış, məhv edilmiş kəndin yerində möcüzəvi Ağal kəndi salındı...

Qarabağda baş verənləri, olmuşları və olacaqları bütün dünya görür, izləyir. Təbii ki, uğurumuza dəstək olub, düşmən baxıb xar olur. Ermənilərin bir dostu da Fransadır. İllərdir ki, Fransa "mütəxəssisləri" Qarabağda hərbi istehkamlar tikib ermənilərə "dərslər" verirdilər...

2020-ci il sentyabrın 27-də başlanan 44 günlük Vətən müharibəsi zamanı Azərbaycan Ordusu ermənilərə ömrü boyu unudulmayacaq bir dərs verdi. Elə bu gün də Müzəffər Ali Baş Komandan ermənilərə və havadarlarına ustad dərsi verməkdə davam edir...

Dostumuz, qardaşımız Türkiyədir. Bütün dünyaya yaxşı bilir ki, bizim sevincimiz də, kədərimiz də birdir. Təbii ki, uğurlarımız da.

Ermənilərin dostlarından fərqli olaraq, bizim dostumuz Qarabağda, regionda sülh uğrunda mübarizə aparır. Ermənistan, onun rəhbərliyinə izah etməyə çalışır ki, əgər regionda sülh olarsa, bu, dalana dirənmiş, yoxsulluq içində çabalayan, onun-bunun cibinə baxıb, yardımlar hesabına yaşayan Ermənistanın özü üçün də sərfəli olar.

Ermənistan Qarabağı xarabazara çevirərək, viran qoyub. Torpağa toxum əvəzinə mina əkib. Ermənilər müqəddəs məkanlarımızda donuz saxlayırdılar...

Azərbaycan Prezidenti Qarabağda həyatı yenidən bərpa edir. Fərq budur, biz həyat veririk, biz yaşadıq, qururuq... Canımızı verib aldığımız torpağa da, təbiətə də can veririk...

Ermənilərin 30 ildə dağıtdığını günbəgün bərpa edirik. Keçən il Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanla dövlətimizin başçısı İlham Əliyev Zəngilanda "Dost Aqro"nun təməlini qoydular...

Bu il isə oktyabrın 20-də qardaş ölkənin başçısı Türkiyədən birbaşa uçaqla, cəmi iki il bundan əvvəl düşmən işğalından azad edilmiş Zəngilan Beynəlxalq Hava Limanına eniş etdi.

Cəmi iki il əvvəl erməni silahlılarının "at oynatdığı", ölüm saçan güllələrinin uçuşuğu bir məkana indi təyyarələr enir. Zəngilan Beynəlxalq Hava Limanı öz qonaqlarını qəbul edir...

Mələmdür ki, həttə müharibə bitdikdən sonra ermənilər bədnam hərəkətlərindən qalmaqıb ərazilərimizə 1400 mina basdırıblar. Dünya da bunu bilir və susur...

27 il əvvəl ermənilərin işğal edərək viran qoyduqları, daş üstə daş qoymadıqları, zəfərimizin möcüzəsi sayılan Ağalın biz türkiyəli inşaatçılarla birlikdə inşa edirik. Bir il bundan öncə təməli qoyulan "Dost Aqro"da bu gün Türkiyədən gətirilən 3500 cins inək bəslənilir. Artıq "Dost Aqro"nun istehsalı olan "Made in Qarabağ" brendi ilə dünya bazarına çıxarılır. Hələ bu harasıdır? Qardaş ölkə Prezidentinin Zəngilana səfəri zamanı Cəbrayıl rayonu ərazisində yaradılacaq "Azərbaycan-Türkiyə Beynəlxalq Meşə Təlim Mərkəzi", "Ağılı Tinqçilik" və "Dostluq Meşəsi" Kompleksinin bu il oktyabrın 20-də təmələyən mərasimi keçirilib. Eyni zamanda əraziyə 15 baş ceyran da buraxılıb.

Bir vaxt ermənilərin "əcəl zəngi" çaldığı bu ərazilərdə indi məktəb zəngi çalır. 30 il bundan əvvəl canını götürüb güc-bəla ilə ölümün çəngindən qurtaran insanların övladları indi Ağal kəndində məktəbə gedirlər...

Gündən-günə ərazilərimizə həyat bəxş edilir, yeni iş yerləri açılır. Torpaq minalardan təmizlənilib yerinə bərəkət səpilir...

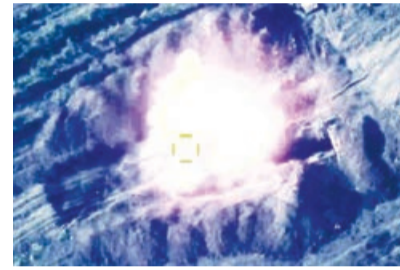
"Dost Aqro"nun açılış təməlinə çıxış edən Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan Qarabağda gedən proseslərə işarə edərək dedi: "Yunus Əmrə şeirlərinin birində yazırdı ki, Allah bir buğda dənəsindən, bir sümbüldən yüz minlərlə dənə yaradır. İndi burada da bunun bənzərini görcəyik. Bu sümbüllər, inşallah, dənələrə çevriləcək və buradan Azərbaycana, Türkiyəyə və bütün dünyaya göndəriləcək. Bunu unutmayaq, artıq heyvandarlığın, kənd təsərrüfatının dünyada mühüm yer tutması olduqca bir zamana qədər qoyuruq. Əminəm ki, İlham qardaşım bu sahədə çox önəmli bir addım atır, bunu reallaşdırır. Bura artıq bir taxıl anbarı, heyvandarlıq baxımından bir bərəkət tarlası və bir çox ölkənin də, inşallah, qarpasını döyəcəyi bölgəyə çevriləcək".

Haqlıyıq, ədalətliyik! Tanrı da haqqın tərəfindədir. Ona görə də məhsulumuz da, özümüz də, dostlarımız da, övladlarımız da artacaq, bərəkətimiz bol, süfrəmiz açıq olacaqdır.

*Elşən QƏNİYEV,
"Azərbaycan"*

1 noyabr 2020-ci il

Azərbaycan: ZƏFƏR gündəliyi

Noyabrın 1-də Ermənistan silahlı qüvvələrinin bölmələri cəbhənin müxtəlif istiqamətlərində Azərbaycan Ordusu bölmələrinin yerləşdiyi mövqeləri və yaşayış məntəqələrini müxtəlif silahlardan, o cümlədən artilleriya və raketlərdən atəşə tuturlar.

Döyüş əməliyyatları əsasında cəbhənin Ağdərə, Ağdam, Xocavənd və Qubadlı istiqamətlərində davam edir.

Ermənistan silahlı qüvvələrinə qarşı görülən cavab tədbirləri nəticəsində düşmən şəxsi heyəti arasında xeyli sayda itki var.

Sutka ərzində cəbhənin müxtəlif istiqamətlərində düşmən xeyli sayda canlı qüvvəsi, 1 ədəd PDM, 2

ədəd BM-21 "Qrad" yaylım atəşli reaktiv sistemi, 8 ədəd müxtəlif tipli topu, 2 rabitə qülləsi, 5 ədəd avtomobil texnikası məhv edilir və sıradan çıxarılır.

Hazırda qoşunlarımız əməliyyat şəraitinə nəzarət edir.

Ermənistan silahlı qüvvələrinin bölmələri Ermənistan-Azərbaycan dövlət sərhədində yerləşən Azərbaycan Ordusu bölmələrinin mövqelərini artilleriya, minaatan və atıcı silahlardan atəşə tuturlar.

Müxtəlif vaxtlarda Ermənistanın Berd, Çəmbək və Gorus rayonlarından Azərbaycanın Tovuz, Gədəbəy və Qubadlı rayonlarında yerləşən ordu bölmələrimizin mövqeləri düşmən tərəfindən atəşə məruz qalır.

Saat 10:00-dan başlayaraq Ermənistan silahlı qüvvələrinin bölmələri Tərtər şəhəri, rayonun Şıxarx qəse-

bəsi, Qapanlı, Əskipara, Səhləabad kəndlərini, eləcə də Ağcabədi rayonunun Yuxarı Qiyaməddini kəndini intensiv artilleriya atəşinə tuturlar.

Artilleriya bölmələrimizin dəqiq zərbələri ilə düşmən canlı qüvvəsi və iki artilleriya batareyası məhv edilir.

Ermənistan-Azərbaycan dövlət sərhədinin Zəngilan rayonu sahəsində bölmələrimizin mövqelərini atəşə tutan düşmən 2 ədəd BM-21 "Qrad" yaylım atəşli reaktiv sistemi zərərsizləşdirilir.

Ermənistan-Azərbaycan dövlət sərhədinin Zəngilan rayonu sahəsində gedən döyüşdə zərərsizləşdirilən düşmən bölmələrindən hərbi qənimət kimi silah və sursat götürülür.

İşğal olunmuş ərazimizdə yerləşən Ermənistan silahlı qüvvələri-

nin raket-artilleriya silahları anbarı bir neçə gün əvvəl tərəfimizdən məhv edildikdən sonra düşmən bölmələrində ciddi silah-sursat qıtlığı yaranır.

Buna görə də düşmən sərəncamında olan bütün silah-sursatları döyüşlərin getdiyi ən qaynar istiqamətdə istifadə etməyə çalışır.

Axşam saatlarında ərazinin havadan müşahidəsi zamanı hərbi sursatla dolu iki yük maşınının daldalandığı yer müəyyənləşir. İstiqamətlənmiş dəqiq atəş zərbəsi ilə hərbi nəqliyyat vasitələri dərhal məhv edilir.

*Rəşad BAXŞƏLİYEV,
"Azərbaycan"*

Ermənistan: məğlubiyyətin xronikası

İkinci Qarabağ müharibəsində məğlub olan Ermənistan beynəlxalq ictimaiyyətdən istədiyi dəstəyi ala bilmədi. Yerevanın əsas niyyəti bu münafişə üçüncü tərəfi cəlb etmək idi. Lakin döyüşlər başlandıqdan sonra Ermənistanın bununla bağlı Rusiyaya etdiyi müraciətlərin hamısı nəticəsiz qaldı. Rusiya açıq şəkildə müharibənin Azərbaycanın ərazisində getdiyini bəyan etdi.

Bu günlərdə işğalçı dövlətin baş naziri Nikol Paşinyan növbəti dəfə Rusiya Prezidenti Vladimir Putinə kömək üçün müraciət etdi. Öz növbəsində Kreml bir daha müharibənin Azərbaycan ərazisində getdiyini əsaslanaraq Ermənistan baş nazirinin müraciətini Yerevanın maraqlarına uyğun cavablandırmadı.

V.Putin indiyədək dəfələrlə telefonla zəng edən N.Paşinyan bu dəfə ona məktubla müraciət etdi. Məktubda Paşinyan Qarabağda yaranmış vəziyyətlə bağlı Ermənistanla Rusiya arasında ikitərəfli hərbi müttəfiqlik müqaviləsi əsasında "Ermənistanın təhlükəsizliyinin təmin edilməsi və kömək göstərilməsi üçün məsləhətlərə başlaması" xahiş etdi.

Maraqlı nüans ondan ibarətdir ki, məktub Rusiya Prezidentinə ünvanlansa da, V.Putin onu cavablandırmayıb. Məktuba cavab Rusiyanın Xarici İşlər Nazirliyi tərəfindən verilib. Cavabda bildirilir ki, Rusiya Ermənistanla müttəfiqlik öhdəliklərinə sadıqdır, lakin iki ölkə arasında müttəfiqlik münasibətlərinə dair müqavilə tərəflərdən birinə hərbi təcavüz və silahlı hücum baş verərsə, digərinin ona kömək üçün konkret hərəkətlərini nəzərdə tutur: "Müqaviləyə uyğun olaraq Rusiya döyüş əməliyyatlarının bilavasitə Ermənistan ərazisinə keçirilməyi halda Yerevana bütün zəruri yardımları göstərəcəkdir. Biz bir daha Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin tərəflərini Moskvada Azərbaycan, Ermənistan və Rusiya xarici işlər nazirləri arasında oktyabrın 10-da əldə edilmiş razılaşmaya uyğun olaraq atəşi dayandırmağa və baza prinsipləri əsasında substansiv danışıqlara qayıtmağa çağırırıq".

Beləliklə, bu məktuba verilən cavabla Rusiya bir daha Paşinyanın xahişini rədd etdi və Ermənistanın niyyəti tam fasklaya uğradı. Bu hadisə başqa mətləblərdən də xəbər verir. Belə ki, Prezident İlham Əliyev Tür-

küyanın xarici işlər naziri Mövlud Çavuşoğlu ilə görüşü zamanı deyib ki, Ermənistan faktiki olaraq öz məğlubiyyətini etiraf edib. Dövlət başçısı qeyd edib ki, Ermənistan baş nazirinin Rusiya Prezidentinə ünvanladığı məktub, əslində, məğlubiyyətin etirafıdır: "...Azərbaycan öz hərbi əməliyyatlarını beynəlxalq birlik tərəfindən tanınmış Azərbaycan ərazisində keçirir, Ermənistan ərazisində hər hansı bir əməliyyat keçirilmir, bizim belə planlarımız da yoxdur. Əgər olsaydı, biz bunu bu ilin iyul ayında edərək. Bildiriniz

kimi, o vaxt dövlət sərhədində Ermənistan biza hücum etmişdir və biz dövlət sərhədini keçmədən Ermənistanı öz torpaqlarımızdan çıxartdıq. Ona görə bir tərəfdən, məğlubiyyəti etiraf edir, - bu məktubun göndərilməsi bunu göstərir, - digər tərəfdən, tam təslim olmaq istəmir. Bu gün müharibənin davam etdirilməsi və hər iki tərəfdən itkilərin olması Paşinyanın üzünə düşən böyük məsuliyyət və çirkin əməllər nəticəsində baş verir. Bütün məsuliyyəti Ermənistan tərəfindədir və bu məğlubiyyəti etiraf edib torpaqlarımızdan çıxsa, danışıqlar masası arxasında məsələnin həllənməsi ən məqbul variantdır. Bir sözlə, bu məsələnin həlli artıq baş verir..."

Ermənistanın ilk prezidenti Levon Ter-Petrosyan da N.Paşinyanın V.Putinə ünvanladığı məktuba və müraciətinə cavabına münasibət bildirib: "Nikol Vladimir Putinə bir xahişlə bağlı məktub göndərib. V.Putin bu məktuba Rusiya Xarici İşlər

Nazirliyinin vasitəsi ilə cavab verib. Sizin başa düşürsünüz onun nə dediyini? Bunu da başa düşürsünüzse, yaxşı bizim halımıza! O, bütün səmimiyyət və nəzakəti ilə yalnız bunu söyləyib: Ermənistanın tam təhlükəsizliyini təmin etməyə borcuyam və hazırəm, amma başa düşün ki, sizin əvvəlcədən Qarabağ məsələsini həll edə bilməyəcəksiniz".

Azərbaycan Ordusunun qarşısında darmadağın olan erməni silahı

qüvvələri şəxsi heyət baxımından kasadlıq çəkdiyi üçün Ermənistan qadınları cəbhə bölgəsinə göndərib. Sosial mediada yayılan videolardan da aydın görünür ki, cəbhəyə gəlməyə qorxmayan Ermənistanın hərbi-siyasi rəhbərliyi qadınların tərəfdən, tam təslim olmaq istəmir. Bu gün müharibənin davam etdirilməsi və hər iki tərəfdən itkilərin olması Paşinyanın üzünə düşən böyük məsuliyyət və çirkin əməllər nəticəsində baş verir. Bütün məsuliyyəti Ermənistan tərəfindədir və bu məğlubiyyəti etiraf edib torpaqlarımızdan çıxsa, danışıqlar masası arxasında məsələnin həllənməsi ən məqbul variantdır. Bir sözlə, bu məsələnin həlli artıq baş verir..."

Bu arada "Reuters" Agentliyinin yaydığı bir reportajda Ermənistan tərəfindən xarici ölkə vətəndaşlarının döyüşdüyi bir daha təsdiqlənib. Məqalədə Livan vətəndaşlarının Ermənistan ərazisində döyüşlərə cəlb edilməsindən bəhs edilir. Yazı ermənişillik Livan vətəndaşlarının Ermənistan ərazisində döyüşlərə necə qoşulduqları barədə məlumatlar əsasında hazırlanıb.

Yerevanda döyüş təlimatçısı Karapet Ağacanyan "Reuters" Agentliyinə müsahibəsində onun düşüncəsində təxminən 10 Livan vətəndaşı olan erməninin təlim keçdiyini söyləyib. O, sentyabrın sonlarında döyüşlərin başlamasından sonra cəbhə

bölgəsinə getmək üçün həmin ermənilərin Beyrutdan göldiklərini qeyd edib.

Müəllif yazır ki, çoxsaylı ermənişillik Livan vətəndaşları döyüşlərdən hələ bir neçə ay əvvəl Beyrutdan Yerevana göliblər. Avqust ayında təxminən 200 insanın ölümü ilə nəticələnən Beyrut limanındakı partlayış isə bu miqrasiyanı sürətləndirib. Ermənistan tərəfi Livan ermənilərinin Qarabağda döyüşdüyünü inkar edir. Amma məqalədə vurğulanı ki, bu yaxınlarda Livan erməniləri yaşayın Ancar şəhərinin bombardman edilməsindən bir sıra xarici KİV-in obyektiv yanaşmaları, erməni faşizminin bütün dünyaya göstərmələri bunu təsdiq edir.

Qeyd edək ki, uzun illər dünyada dərin kök salmış erməni yalanları İkinci Qarabağ müharibəsi fonunda da ifşa edilir. Azərbaycan cəbhədə qələbələr qazanmaqla yanaşı, dünya erməniliyinə və onların yalanlarına da böyük zərbələr vurur. Bu günlərdə Azərbaycanın mülki yaşayış məntəqələrinin atəşə tutulmasına, Gəncə və Bərdə şəhərlərinin bombardman edilməsinə bir sıra xarici KİV-in obyektiv yanaşmaları, erməni faşizminin bütün dünyaya göstərmələri bunu təsdiq edir.

Bütün bunlar Dağlıq Qarabağla bağlı əsl həqiqətləri dünyaya çatdırır, Ermənistanın saxta təbliğatına böyük zərbə vurur. Ona görə də son günlərdə ermənilər mənfur xislətlərindən çıxış edərək Ermənistan-Azərbaycan münaqişəsi haqqında həqiqətləri deyən, obyektiv məlumat yayan, hətta neytral, balanslı mövqeyə nümayiş etdirən, Ermənistanın və erməni diasporunun maraqlarına cavab verməyən medianı, siyasətçiləri, ictimai fəalları hədəfə götürür, onlara qarşı aksiyalar təşkil edir, insanların ölümünə hədələyir, təhdid və təhqir edirlər. Fransanın "TF1" kanalına və "New York Times" qəzetinə olan hücumlar buna sübutdur.

Erməni lobbisi və dünya erməniliyi istəyənə nail ola bilməyəcək. Çünki dünya artıq onların saxta göz yaşlarına inanmır. Ən əsası, Azərbaycanın cəbhədəki qələbələrindən sonra bütün dünya Ermənistanın işğalçı dövlət olduğunu gördü.

*Elçin CƏFƏROV,
"Azərbaycan"*

Gəncədə Türkiyə Cümhuriyyətinin yaranmasının 99-cu ildönümü qeyd olunmuşdur

Gəncədə Türkiyə Cümhuriyyətinin elan olunmasının 99-cu ildönümü münasibətilə tədbir keçirilmişdir.

Gəncə Şəhər İcra Hakimiyyətinin başçısı Niyazi Bayramov, Türkiyənin Gəncədəki Baş konsulu Zeki Öztürk, Gürcüstanın Gəncədəki Baş konsulu Nikoloz İaşvili, Samux və Göygöl rayon rəhbərlərinin, şəhər ictimaiyyəti nümayəndələrinin iştirak etdikləri tədbir Türkiyə Cümhuriyyətinin qurulması, eləcə də Azərbaycanın müstəqilliyi və ərazi bütövlüyü uğrunda həlak olmuş şəhidlərin xatirəsinin bərdəqiqətlik şüküta yad edilməsi, Azərbaycan və Türkiyənin Dövlət himnlərinin səsləndirilməsi ilə başlamışdır.

Sonra Zeki Öztürk tədbir iştirakçılarını Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanın Cümhuriyyətinin 99-cu ildönümü ilə əlaqədar Türkiyənin xarici ölkələrdəki diplomatik nümayəndəliklərinə göndərdiyi məktubun mətni ilə tanış etmişdir. Baş konsul çıxışında türk xalqının istiqlal mübarizəsindən, Türkiyə Cümhuriyyətinin bugünkü inkişaf və tərəqqisindən danışmış, Azərbaycan və Türkiyə arasında olan tarixi dostluq, qardaşlıq münasibətlərindən söz açmışdır.

Niyazi Bayramov isə çıxışında 99 il ərzində Türkiyənin böyük və şərəfli yol keçdiyini bildirmişdir: "Bu gün Türkiyə dünyanın siyasi xəritəsində mühüm yer tutur. Ölkəmiz arasında əlaqələr Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin və Türkiyə Cümhuriyyətinin Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanın qardaşlıq və dostluq münasibətləri əsasında gündən-günə daha da inkişaf edir".

Çıxış edən digər qonaqlar da Türkiyə Cümhuriyyətinin son illər keçirdiyi inkişaf yolundan, Vətən müharibəsində Türkiyənin Azərbaycana göstərdiyi qardaşlıq dəstəyindən danışmış və əminlik ifadə edərək demişlər ki, qardaş ölkə bundan sonra da öz dövlətçilik ənənələrinə və prinsiplərinə sadiq qalaraq müstəqillik, demokratiya və iqtisadi yüksəliş yolu ilə inamla irəliləyəcək.

Tədbir Türkiyə Cümhuriyyətinin elan edilmiş 99-cu ildönümünə həsr olunan videoların nümayişi və geniş konsert proqramı ilə davam etmişdir.

Sabir ƏLİYEV,
"Azərbaycan"

Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Mərkəzinin fəaliyyəti dünya ölkələrində də rəğbətə qarşılınır

Yaradılmasının 10 illiyi qeyd edilən Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Mərkəzi (NGBM) Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 23 dekabr 2011-ci il sərəncamına əsasən, dəh Azərbaycan şairi Nizami Gəncəvinin 870 illik yubiley tədbirləri çərçivəsində 30 sentyabr 2012-ci ildə Gəncədə keçirilmiş xüsusi toplantıda təsis edilmişdir.

Dövlət başçısının dəstəyi ilə fəaliyyətini davam etdirən mərkəz ötrəfində müxtəlif xarici ölkələrin keçmiş dövlət və hökumət başçıları, habelə nüfuzlu beynəlxalq ekspertləri birləşdirir. Bakıda yerləşən mərkəzin ali idarəetmə orqanı dünyanın nüfuzlu ictimai və siyasi xadimlərdən ibarət idarə heyətidir. İdarə heyəti 20 nəfər üzvdən ibarətdir. Mərkəzin Avropa qitəsindən 25 ölkədən 53, Amerika qitəsindən 2 ölkədən 6, Asiya qitəsindən 12 ölkədən 15, Afrika qitəsindən 4 ölkədən 5 üzvü var.

Mərkəzin həmsədrləri Latviya Respublikasının sabiq prezidenti (1999-2007) xanım Vayra Vike-Freyberqa, Dünya Bankının sabiq vitse-prezidenti (1992-2000) İsmail Serageldindir.

Azərbaycanın təşəbbüsü ilə yaradılan Bakı Prosesi artıq qlobal hərəkətə çevrilib və BMT tərəfindən dəstəklənir. Xatırladaq ki, mərkəz 2013-cü ildən etibarən Bakı şəhərində keçirilən Qlobal Bakı Forumunun əsas təşkilatçısıdır. Forumun məhz Bakının evsahibliyi etməsi də təsadüfi deyil. Bu amili Prezident İlham Əliyevin həyata keçirdiyi fəal pragmatik siyasət, dünya miqyasında nüfuzlu siyasətçi imici, liderlik xüsusiyyətləri, Azərbaycanın artan beynəlxalq nüfuzu, beynəlxalq məsələlərinin tənzimlənməsində mühüm yeri və rolu şərtləndirir. Mərkəz Podgoricki Klubu (Bosniya), Marianna V.Vardinoyannis Vəqfi (Yunanistan), Quqen-haym (ABŞ), Çin İnnovasiya və İnkişaf Strategiyası İnstitutu (ÇXR), Çin Xalq Xarici İşlər İnstitutu (ÇXR), Taihe İns-

hiyyə Təşkilatı ilə birgə təşkil olunan tədbirlərdə, həmçinin Yaponiyada baş tutan Texnologiya Sammitində və Latviyanın paytaxtında keçirilən "Riqa konfransı 2022"də tərəfdaş kimi çıxış etdiklərini diqqətə çatdırıb. O, Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Mərkəzinin fəaliyyətinə verdiyi dəstəyə görə dövlətimizin başçısına minnətdarlığını bildirib. Daha sonra mərkəzin təsis olunmasının 10 illik yubileyi münasibətilə xatirə hədiyyələrini dövlət başçısına təqdim edib.

Prezident İlham Əliyev Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Mərkəzinin yubileyi münasibətilə təbriklərini çatdırıb və yubileyin Bakıda qeyd edilməsinin rəmzi xarakter daşıdığını bildirib. Dövlət başçısı mərkəzin beynəlxalq səviyyədə əməkdaşlığının genişlənməsindən, dünyada rolunun və nüfuzunun artmasından məmnunluğunu ifadə edib.

Görüşdə vurğulanıb ki, Azərbaycan Prezidentinin himayəsi altında Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Mərkəzi tərəfindən hər il keçirilən Qlobal Bakı Forumu artıq bütün dünyada aktual məsələlərinin müzakirə olunduğu və onların həlli istiqamətində yeni yanaşmaların təklif edildiyi beynəlxalq platforma kimi qəbul olunur.

Məmnunluq doğuran odur ki, fəaliyyət və nüfuz dairəsi ildən-ilə genişlənmən Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Mərkəzi dünyadakı dəyişikliklərə çevik reaksiya verərək, mühüm məsələlərin müzakirə olunduğu intellektual dairələri birləşdirən aparıcı mərkəzə çevrilmişdir. Ötən ilin noyabrında uğurla başa çatan Qlobal Bakı Forumuna 300-dən çox yüksək-səviyyəli nümayəndənin, intellektual dairənin qatılmasını bunu bir daha təsdiq etmişdir.

Rəhman SALMANLI,
"Azərbaycan"

Azərbaycan Texnologiya Universiteti yeni inkişaf mərhələsindədir

Azərbaycançılıq məfkurəsinin parlaq daşıyıcısı kimi Heydər Əliyev fenomeni öz müdrik siyasəti, dönmaz əqidəsi və tarixi uzaqgörənliyi sayəsində milli dövlətçilik ideyalarının gerçəkləşdirilməsinə, müasir, qüdrətli Azərbaycan dövlətinin qurulmasına və xalqımızın müstəqillik arzusuна çatmasına nail olub.

Məhz Ulu Öndər Heydər Əliyevin fəaliyyəti nəticəsində Azərbaycan özünün geostrateji, iqtisadi və mədəni potensialından istifadə edərək dünyanın dinamik inkişaf edən ölkələrindən birinə çevrilib. Ümummilli Liderin siyasi məktəbinin layiqli davamçısı, təcürübəli və pragmatik siyasətçi olan Prezident İlham Əliyevin uğurlu siyasəti nəticəsində ölkəmizdə qlobal yeniləşmə prosesinin və dinamik təkamülün vüsət alması məmləkətimizin daha sürətlə sivil dünyaya inteqrasiya olunmasına gətirib çıxarıb. Bütün sahələrdə qeydə alınan inkişaf təhsil sahəsinin müasir tələblərə səviyyəsinə çatdırılmasına da labüddir.

Təhsilin inkişafı nəticəsində formalaşmış insan potensialı, başqa sözlə, insan kapitalı ölkəmizin iqtisadi və sosial rifahının artırılmasında çox əhəmiyyətli yer tutur. İnsanların yetərliliyi və bacarıqların öhdə edərək cəmiyyətdə özünə yer tapmasında təhsil, xüsusilə də ali təhsil ən mühüm vasitələrdən biridir. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin "Təhsildə islahatlar dərinləşməlidir" tələbi sadə və milli dəyərlərə sudaqətli kadrların hazırlanmasını inkişafın ən vacib amili kimi müəyyənələyən Ümummilli Lider Heydər Əliyev tərəfindən 1970-ci ildə əsas qoyulan Azərbaycan Texnologiya Universiteti qarşısında da bir sıra öhdəliklər qoyub. Məhz bu öhdəliklərin icrası naminə Azərbaycan Texnologiya Universitetində rektor vəzifəsini müvəqqəti icra edən dosent Yaşar Ömrərovun rəhbərliyi ilə təhsil fəaliyyətinin artırılması, şəffaflığın təmini və digər vacib məqamlarla bağlı işlərə başlanılıb. Azərbaycan Texnologiya Universiteti informasiya texnologiyaları mühəndisliyi, metallurjiya mühəndisliyi, neqliyyat mühəndisliyi, proseslərin avtomatlaşdırılması mühəndisliyi, radiotexnika və telekommunikasiya mühəndisliyi, qida mühəndisliyi, şərabçılıq, turizm bələdçiliyi, turizm

işinin təşkili, biznesin idarəedilməsi, dövlət və bələdiyyə idarəetməsi, iqtisadiyyat, mühasibat, ekologiya mühəndisliyi və eləcə də digər ixtisaslar üzrə kadrlar hazırlayan ali təhsil müəssisəsi kimi mühüm əhəmiyyət daşıyır. Təhsildə qazanılan uğurların işıqlı gələcəyimizə xidmət etməsi, qlobal səviyyədə təhsil sahəsində ortaya çıxan yeni çağırışlar və Azərbaycan iqtisadiyyatının yeni inkişaf mərhələsinə daxil olması Texnologiya Universitetinin fəaliyyətini keyfiyyətli, müasir tələblərə uyğun, şəffaf və nəticəyönümlü qurmasını şərtləndirir. Artıq təhsilə qoyulan investisiyaların ən mühüm xüsusiyyətinin azalan deyil, artan məhsuldarlığı malik olmasını əsas götürən ali təhsil müəssisəsində yenilik və inkişaf, tədrisin səviyyəsinin yüksəldilməsi üçün müsbət şəraitin yaradılması, ədalətli və peşəkər idarəetmə, müəllim nüfuzunun artırılması, şəffaf və dünyəvi tədris prosesinə nail olunması, tədris prosesinə nəzarət, monitorinq, qiymətləndirmə, iqtisadiyyat, sənaye və digər sahələr üçün istedadlı, savadlı, bacarıqlı kadrların yetişdirilməsi əsas işin qayesidir.

Bununla yanaşı, son zamanlar müasir və səmərəli ali təhsil mühtinin təmin edilməsi məqsədilə çevik idarəetmə, ictimai hesabətli, universitetin strukturunun yenilənməsi, təhsil sahələrinin genişləndirilməsi, hətərəfli inkişafı və sosial rifahı, tələbəyönümlülük və cəmiyyətdə fəal inteqrasiya məsələlərinə böyük əhəmiyyət verilir. Bu gün gənclər arasında Azərbaycan Texnologiya Universitetində təhsil almağa marağın artması bu deyilənlərin

qısa müddətdə həyata keçirilməsində öz bəhrəsini verdiyini göstərir. Bu il universitetə qəbul olunan tələbələrə say və keyfiyyət baxımında əsaslı dəyişikliklər baş verib. 2022-2023-cü tədris ili üzrə 97 faiz bakalavr, 97,2 faiz magistr qəbulu göstəriciləri ilə 9 region universiteti arasında ikinci yerdə qərarlaşan Azərbaycan Texnologiya Universiteti son 30 ilin ən yüksək nəticələrinə nail olub. UTECA-da magistrların sayının artırılması gələcəkdə universitetin tədqiqat mərkəzinə çevrilməsinə, elmi fəaliyyətin və təhsil-ilm-istehsalat əlaqələrinin güclənməsinə şərait yaradacaq.

Təhsilin keyfiyyəti, tədris prosesinin yüksək səviyyədə aparılması üçün lazımi, yeni mübit mühtin olmas şərtdir. Odur ki, son 3 ayda universitetin resurslarının artırılması, auditoriyaların, iş otaqlarının təmiri yönündə ali təhsil müəssisəsinin büdcəsi hesabına əməli işlər aparılıb. Ali təhsil müəssisəsinin həyati əhəmiyyətli sahələrə investisiya salınıb, yaşlılıqlar, ağac və gül kolları əkilib. Şanlı Azərbaycan bayrağının yüksəklikdə dalğalandığı meydan yaradılıb. Bu görüntü bütün universitet kollektivinə qürur və fəxarət hissi yaşadır. Cəmiyyətin hətərəfli inkişafında həlledici faktora çevrilən təhsildə müsbət nəticələrə nail olmaq üçün müəllim nüfuzunun artırılması, işi məmnuniyyətinin öhdə oluması da mühümdür. Odur ki, UTECA-da professor-müəllim və işçi heyətinə xüsusi diqqət və qayğı ilə yanaşılır, onların bilik və bacarıqların artırılması, elm və təhsil sahəsində yeni nailiyyətlər əldə etmələri üçün lazımi şərait yaradılır və dəstək

verilir. Bu ilin sentyabr ayında Azərbaycan Texnologiya Universitetində Elmi Şuranın qərarı ilə müəllimlərin əməkhaqqı 20 faiz artırılıb. Peşəkər kadrlar yetişdirməyi hədəfləyən ali təhsil müəssisəsinin auditoriyalarında fənlərin tədrisinin keyfiyyətinin artırılması, müəllimlərin gündülic fəaliyyətinə yaradıcı yanaşmalarının təmin olunması diqqətə saxlanılır. Gənclərin xalqına, vətəninə və dövlətinə bağlı layiqli vətəndaş kimi yetişdirilməsinə əsas vəzifələrindən biri kimi diqqət mərkəzində saxlayan universitetdə təhsilin məzmununda və təpərvarlik təbiiyinin önmənin daha da yüksəldilməsi istiqamətində mühüm addımlar atılır. Bu məqsədlə universitetin şöhür məzmunlarını aillər ziyarət edilir, Şəhidlər xiyabanında öziz xatirələri anılır, anım tədbirləri keçirilir, qazi məzunlarla görüşlər təşkil edilir. Universitet rəhbərliyinin təşəbbüsü ilə Zəfər Gününə həsr olunan Respublika elmi-praktik konfransı, elmi-praktik seminarlar, rəsm sərğisi, fləşmob, idman yarışları keçirilib.

Uğurun əldə edilməsi məqsədilə müəllim və gənclər tərəfindən irəli sürülən ideya və təkliflər dəstəklənir və ideyaların icrası üçün şərait yaradılır. Tələbələrə təhsil, elmə həvəsləndirən tədbirlər həyata keçirilir. Onlar üçün nüfuzlu şirkətlərdə təcürbə keçmək imkanı yaradılır. Fəallığı, savadı və bacarığı ilə seçilən məzunların həmin müəssisələrdə işlə təmin olunması üçün təşəbbüs göstərilir. Bir çox gənc, tələbənin arzusu olan xaricdə təhsil imkanını yaranan "Erasmus+" proqramı çərçivəsində Almaniya, İspaniya, Pol-

şa, Slovakiya kimi bir sıra ölkələrdəki ali təhsil müəssisələri ilə əməkdaşlıq həyata keçirilir, tələbə mübadiləsi aparılır. Bakalavr, magistr və doktorantlar bu imkandan lazımcına yararlanı bilirlər. Sevincirici hal odur ki, xaricdə təhsil alan gənclər daha sonra universitetə dönməklə fəaliyyətlərini UTECA-da davam etdirmək istəyirlər və bunu reallaşdırırlar. Bunun real nəticəsi olaraq cari tədris ilində universitetin məzunu olmuş, eyni zamanda "Erasmus+" proqramı çərçivəsində İspaniyada 1 semestr təhsil almış magistr tələbəmiz Ramil Həsənov UTECA-nın mecnem kafedrasında assistent müəllim vəzifəsinə təyin olunub. Bu məqam da Azərbaycan Texnologiya Universitetinin yeni inkişaf xəttinə qədəm qoymasın göstəricisidir. Ali təhsil müəssisəsində xarici ölkələrin təhsil, elm sahəsini təmsil edən, bu sahələrdə əlaqəli işləyən nüfuzlu nümayəndələrlə görüşlər də təhsilin, tədris prosesinin müasirləşməsinə töhfəsinə verir.

Universitetin müxtəlif idman növlərinə aid komandaların şöhür spartakiadalarında, ölkə səviyyəli turnirlərdə nailiyyətlər qazanırlar ki, bu da gənclərin asudə vaxtların səmərəli təşkilinə hesablanan işlərin tərkib hissəsidir. Keyfiyyətli ali təhsil naminə bütün bu işlər, irəliləyişlər həm kollektiv, həm də tələbələr tərəfindən böyük rəğbətə qarşılınır. Göründüyü kimi, universitetin missiyası mühüm sahələrdə texnologiyaların inkişafına təkən yerən yüksəkixtisaslı kadrlar yetişdirməkdir. Əminliklə demək olar ki, ölkə rəhbərinin təhsilə sonsuz diqqət və qayğısından gənc alan universitetin bütün fəaliyyət istiqamətləri üzrə əldə olunan nailiyyətlər təhsil müəssisəsinin müasirləşməsi yolunda qarşıya qoyulan strateji hədəflərə yaxınlaşmasına böyük zəmin yaradır. Universitet rəhbərliyinin əməli gənclərə elmə, biliyə, texnologiyalara, innovasiyalara maraqlı və həvəsi maksimum dərəcədə artırmaq, ali təhsil müəssisəsinin nüfuzunu yüksəltmək və davamlı inkişafını təmin etməkdir.

Rafig HÜSEYNOV,
Azərbaycan Texnologiya Universitetinin Tədris Şöbəsinin müdiri,
iqtisad üzrə fəlsəfə doktoru

Mingəçevir Dövlət Universiteti beynəlxalq təşkilatın idarə heyətində təmsil olunacaq

Mingəçevir Dövlət Universitetinin (MDU) rektoru Şahin Bayramov oktyabrın 25-dən 28-dək İrlandiyanın paytaxtı Dublin şəhərində Beynəlxalq Universitetlər Assosiasiyasının (IAU) 16-cı Baş Konfransında iştirak edib.

Universitetdən AZERTAC-a bildirilib ki, Dublin Universitet Kollecinin (UCD) evsahibliyi etdiyi konfrans "Universitetlərin gələcək cəmiyyətdə uyğunluğu və əhəmiyyəti" mövzusunda həsr olunub. Konfrans 100-ə yaxın ölkədən 300-dən artıq universitet rektoru, ali təhsil üzrə ixtisaslaşan beynəlxalq və regional təşkilatların rəhbərləri qatılıb.

Konfransın açılışında IAU prezidenti Pam Fredman, İrlandiyanın ali təhsil naziri Simon Harris, UCD prezidenti selahiiyyətlərini icra edən Mark Rogers və UNESCO-nun baş direktorunu təhsil üzrə köməkçisi Stefania Giannini çıxış ediblər.

MDU-nun rektoru Ş.Bayramov konfrans çərçivəsində keçirilən "Ali təhsilin transformativ gücü" (The Transformative Power of Higher Education), "Bir-birinə bağlı gələcək üçün birlik sistemlərinin açılması" (Unlocking Knowledge Systems for an Interconnected Future), "Sabahın dünyası üçün öyrətmək və öyrətmək" (Teaching and Learning for

Tomorrow's World) və "Qarşılıqlı bağlılıq və qlobal kontekstdə ali təhsilin gələcəyi" (The Future of Higher Education in an Interconnected and Global Context) adlı bölmə iclaslarında müzakirələrə fəal iştirak edib. Bölmə iclaslarında postpandemiya dövründə ali təhsil, rəqəmsallaşma, beynəlmilləşmə, Davamlı İnkişaf Məqsədləri və universitetlərin davamlı inkişafda artan rolunu, elmin açıqlığı, universitetlərin təhsil, tədqiqat və cəmiyyətdə xidmət missiyasına yeni baxış, lokal və qlobal çağırışların balanslı şəkildə nəzərə alınması və universitet dəyərləri barədə müzakirələr aparılıb. Müzakirələr zamanı universitetlərarası əməkdaşlıq və rəqəbat, ali təhsildə müxtəliflik, akademik azadlıq, universitetlərin muxtariyyəti, elm, texnologiya və innovasiya arasında qarşılıqlı bağlılıq və təsir, kurikulumun davamlı təkmilləşdirilməsi, bilik, bacarıq və soriştə

arasında qarşılıqlı bağlılıq, təhsildə sosial ədalət və hamı üçün bərabər imkanlar, gələcəyin vətəndaşının hazırlanmasına ali təhsilin özəvəzölünməz rolu və ali təhsildə qazanılan müsbət təcürbənin bölüşdürülməsi məsələlərinin önəmi vurğulanıb.

Tədbir çərçivəsində Ş.Bayramov müvafiq universitetlərin rektorları ilə çoxsaylı ikitərəfli görüşlər keçirib. Görüşlər zamanı rektor MDU-nun strateji hədəfləri, yeni dövrün universitetinə çevrilmə yolunda atılan addımlar barədə ətraflı məlumat verib, IAU çərçivəsində universitetlərarası əməkdaşlıqdan gözləntilərini diqqətə çatdırıb.

Bundan əlavə, 16-cı Baş Konfrans çərçivəsində IAU-nun əvvəlki dövr üçün hesabatu, 2022-2030-cu illər üzrə strategiyası və 2022-2026-cı illər üzrə büdcəsi müzakirə və təsdiq edilmişdir. Həmçinin IAU-nun "Qlobal ümumi rili-

fah naminə ali təhsil müəssisələrinin rəqəmsal dünyada transformasiyası" adlı qətnaməsi qəbul olunub.

Konfrans 2022-2026-cı illər üçün IAU prezidentinin və idarə heyəti üzvlərinin seçilməsi ilə əlaqəli yekun vurub. MDU-nun rektoru Ş.Bayramov IAU İdarə Heyətinə üzv seçilib.

Məlumat üçün bildirik ki, IAU İdarə Heyəti təşkilatın əsas idarəedici qurumudur və üzvləri dörd il müddətində seçilir. Hazırda 17 üzvü var. İdarə heyəti hər il toplanır. Baş Konfransın qərarlarının icrasını təmin edir və İAU Katibliyinin işinə rəhbərlik edir. Onun işlərinin bir hissəsi konkret komitələr və işçi qruplar vastəsizlə həyata keçirilir.

Qeyd edək ki, MDU cari ildən IAU-nun üzvüdür. IAU 1950-ci ildə UNESCO-nun himayəsi altında yaradılmış qlobalmiqyaslı üzvlük əsaslı təşkilatdır. Ali təhsil sahəsində dünyanın ən böyük təşkilatı hesab edilən IAU dünyanın 130-dan çox ölkəsinin 600-dən artıq universitetini birləşdirir. IAU dünya ali təhsil ictimaiyyətinin nümayəndələrini, ekspertləri və universitet liderlərini ali təhsil sahəsində qlobal gündülicdə əsas məsələlərə həsr olunan beynəlxalq konfranslar və görüşlərdə, tematik ixtisaslaşdırılmış seminarlar və vebinarlarda bir araya gətirən beynəlxalq şəbəkələşmə və əməkdaşlıq platforması kimi çıxış edir.

Mədəniyyət

● Qarabağ Azərbaycandır!

Azərbaycanın tarixi-mədəni abidələrlə, qalalar, məscidlər, məbədilər və s. ilə zəngin ərazilərindən biri də Ermənistan silahlı birləşmələrinin 30 ilə yaxın işğal altında saxladığı Qarabağ bölgəsi olmuşdur.

Prezident, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı İlham Əliyevin "dəmir yumruğu" və şanlı Azərbaycan Ordusunun qəhrəmanlığı sayəsində bölgədə 2020-ci il noyabrın 8-dən erməni işğalına son qoyulub. Görünən odur ki, ərazilərimiz işğal altında olanda burada ermənilər vandalizm və tarixi abidələrimizə qarşı soyqırım siyasəti həyata keçiriblər. Qarabağ və ona bitişik rayonlarda 13 dünya əhəmiyyətli - 6 memarlıq və 7 arxeoloji, 292 ölkə, 330 yerli əhəmiyyətli memarlıq, arxeoloji, bağ, park, monumental və xatirə abidələri, sənət nümunələri məhv edilib. Həmçinin bu ərazilərdə 40 mindən artıq oşya-nın toplandıqı 22 muzey, yüzlərlə mədəni-maarif müəssisəsi qəsdən dağıdılıb. Vandalılar 30 illik işğal dövründə məscidlərimizi, ziyarətgahlarımızı, qəbiristanlıqlarımızı dağıtdılar. Tariximizə iddia edə bilmədikləri məqamlarda yer adlarımızı, toponimlərimizi dəyişdirib, uydurma adlar qoyublar. Xalqımızın tarixi yaddaşını yox etmək, qədim Azərbaycan torpaqlarında türk-müsəlman mədəniyyətinin izlərini silmək üçün hər cür vəhşiliyə əl atıblar.

Molumdur ki, tarixi-mədəni irsin, milli-mənəvi dəyərlərin qorunması, həmçinin dini ziyarətgahların, maddi-mədəniyyət abidələrinin bərpası və mühafizəsi Azərbaycan Prezidenti və Heydər Əliyev Fondu tərəfindən daim diqqət mərkəzində saxlanılır. Ulu Öndər Heydər Əliyev tərəfindən əsası qoyulmuş bu siyasət işğaldan azad olunmuş torpaqlarımızda da uğurla davam etdirilir. Bu gün qətiyyətlə demək olar ki, 30 ilə yaxın erməni işğalından qalmış Qarabağdakı dini abidələrimiz üçün intibah mərhələsi başlayıb.

Dövlət başçısının müvafiq fərman və sərəncamlarına, eləcə də Heydər Əliyev Fondunun layihələrinə əsasən, aidyyəti şirkət və qurumlar öten müddətdə bir sıra tarixi abidələrin bərpası və konservasiyasını həyata keçiriblər, hazırda bu işi qətiyyətlə davam etdirirlər. Tikinti, quruculuq və bərpası işləri gündən-günə yeni vüsət alır.

29 il işğal altında olan və iki il əvvəl düşməndən azad edilən ölkəmizin mədəniyyət bəşiyi, "Qafqazın konservatoriyası" hesab edilən Şuşa şəhərinin ərazisində qədim abidələrlə zəngin olmuşdur. Təəssüf ki, 1992-ci il mayın 8-də Şuşa düşmənin tərəfindən işğal ediləndən sonra şəhərdə tarixi-mədəniyyət abidələri yerləyəkən edilmişdir. İşğalın davam etdiyi 29 il ərzində burada memarlıq abidəsi sayılan 170-dən çox yaşayış binası, 160-dək mədəniyyət və tarixi abidə, 22 ümumtəhsil məktəbi, 7 uşaq bağçası, 8 mədəniyyət evi, 14 klub, 2 kinoteatr, 3 muzey dağıdılmış, məbəd və məscidlər təhqiq edilmiş, 20 kitabxana yandırılmışdır.

Xatırladığ ki, Ümummilli Lider Heydər Əliyevin tapşırığına əsasən, 1983-cü ildən Bülbülün Bakı Muzeyinin Şuşa filialı yaradılıb. İki otaq, bir evyandan ibarət bu evdə Bülbülə aid məlumatlar, müxtəlif eksponatlar olub. Bülbül həmin evdə anadan olub və uşaqlıq illərini orada keçirib. Təəssüf ki, 1992-ci ildə Şuşa şəhəri işğala məruz qalandan sonra bu muzey də ermənilər tərəfindən talan edilmişdir.

Bir il bundan əvvəl Prezident İlham Əliyevin və birinci xanım Mehriban Əliyevanın Şuşaya növbəti səfəri zamanı Azərbaycan musiqi mədəniyyətinin inkişafında böyük xidmətlər göstərmiş, professional vokal məkətibinin təşəkkülü və təkamülündə mühüm rol oynamış Xalq artisti Bülbülün Şuşa şəhərindəki ev-muzeyinin və büstünün açılışı olmuşdur. Prezident İlham Əliyevin və birinci xanım Mehriban Əliyevanın açılış mərasimində iştirakı, habelə musiqi mədəniyyətimizə olan diqqət və qayğısı ictimaiyyətdə rəğbətə qarşılıqlıdır.

Şuşada bərpə olunan tarixi-mədəni abidələr sırasında Ulu Öndər Heydər Əliyevin qadriyyətinə və şəxsi təşəbbüsü ilə ucaldılmış görkəmli Azərbaycan şairi və ictimai xadimi Molla Pənah Vaqifin məqbərəsinin özəlliyi başqadır. Xatırladığ ki, 1967-ci ildə Heydər Əliyev Şuşada olarkən Vaqifin məzarını ziyarət etmək istəmiş, lakin məzarı tapa bilməmişdir. Onun göstərişi ilə məzar tapılmış və Heydər Əliyev yaxınlığında olmayan məzarı ziyarət etmişdir. Ulu Öndər bu məzarın Vaqiflə ləyiq bir görkəmdə yenidən inşa olunması üçün tapşırıqlar vermişdir. Vaqifin məzarı üzərində 1980-1981-ci illərdə abidə və türbə tikilmişdir. Burada M.P. Vaqifin Şuşa həyatını əks etdirən 80-ə yaxın eksponat sərgilənmişdir.

Heydər Əliyev Fondunun layihələri əsasında abidələrimiz bərpə edilir

1982-ci ilin yanvar ayında Heydər Əliyevin iştirakı ilə məqbərənin təntənəli açılışı olmuşdur. Ulu Öndər Şuşada şairin məqbərəsi ilə yanaşı, Şuşa Poeziya Evinin də açılışında və orada keçirilən Vaqif Poeziya Gününün iştirak etmişdir. Təəssüf ki, bundan 10 il sonra, 1992-ci il mayın 8-də Şuşa erməni silahlı birləşmələri tərəfindən işğala məruz qalmış və məqbərə erməni vandalları tərəfindən dağıdılmışdır.

2020-ci ildə 44 günlük Vətən müharibəsində Müzəffər Azərbaycan Ordusunun şanlı qələbəsindən sonra, 39 il əvvəl məqbərənin açıldığı gündə - yanvarın 14-də Şuşa şəhərinə səfəri zamanı Vaqif türbəsinə ziyarət edən Prezident İlham Əliyevin tapşırığı ilə burada təmir-bərpə və yenidənqurma işləri başlanılıb. Təmir-bərpə və yenidənqurma işləri Heydər Əliyev Fondu tərəfindən aparılır. 2021-ci ilin mart ayından başlayaraq türbə ilkin mərhələdə konstruktiv müayinədən keçirilərək, tələb olunan hissələr üzrə gücləndirmə tədbirləri aparılıb və bu cür qüvvədə işi layihələr hazırlanıb.

İşçi layihələr əsasında xarici mütəxəssislər tərəfindən təyin edilən xüsusi kimyoviyə materiallarla bərpası işləri yerinə yetirilib, korroziyaya qarşı əlavə tədbirlər görülmüşdür. Eyni zamanda abidənin dam örtüyü yenidən qurulub.

Ötən il avqustun 29-da Şuşada görkəmli Azərbaycan şairi və ictimai xadimi Molla Pənah Vaqifin muzey-məqbərə kompleksinin təmir-bərpə və yenidənqurma işlərinin davamı olaraq, Prezident İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyevə açılış mərasimində iştirak ediblər. Bir gün sonra - 2021-ci il avqustun 30-da Şuşada Vaqif Poeziya Gününün açılış mərasimində çıxış edən Prezident İlham Əliyev vurğuladı ki, Vaqifin məqbərəsi əhəmiyyətli tarixi abidələrimiz kimi erməni vandalizminə məruz qalıb, bu gün isə məqbərə tam bərpə edilmiş və ikinci açılışı olub.

İşğaldan azad edilən ərazilərdə erməni vandalizminə məruz qalan tarixi-memarlıq abidələrinin bərpası Ulu Öndər Heydər Əliyevin tapşırığına əsasən, Prezident İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyevə tapşırığına əsasən, Azərbaycanın tarixi-mədəni irsini qorumaq və təbliğ etmək üçün böyük işlər aparılır. Bu işlərdə Heydər Əliyev Fondunun xüsusi diqqəti və qayğısı mühüm rol oynayır.

mus Pənəhəli xanın və xanlıqda müxtəlif illərdə hakimiyyətdə olmuş hökmdarlar - İbrahimxəlil xanın və onun oğlu Mehdiqulu xanın qəbrüstü türbələri, həmçinin Mehdiqulu xanın qızı Xurşidbanu Natovannın məzarları olub. Lakin Ağdam şəhəri işğal olunduqdan sonra İbrahimxəlil xanın türbəsi və Xurşidbanu Natovannın qəbrüstü abidəsi də ermənilər tərəfindən dağıdılıb.

Prezident İlham Əliyevin müvafiq tapşırığına əsasən, bu kompleksin bərpası işlərinə başlanılıb. Pənəhəli xanın sarayının yerləşdiyi İmarət kompleksi üçün ilkin konsepsiya layihəsi İtaliyanın "ArtCloud Network International s.c.r.l." şirkəti tərəfindən hazırlanıb. İlkin konsepsiya əsasında, kompleks Pənəhəli xanın sarayı, məqbərələr, kassa, məlumat mərkəzi və Qarabağ atları parkından ibarət olacaq. Pənəhəli xanın sarayı bərpə edilərək interaktiv muzey kimi fəaliyyət göstərəcək.

Prezident İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyevə oktyabrın 4-də Ağdamda Pənəhəli xanın sarayı və İmarət kompleksində görülməli işlərlə tanışlıqdan sonra XIX əsr Azərbaycan romantik seyrinin görkəmli nümayəndəsi, sair, rəssam, xan qızı Xurşidbanu Natovannın qəbrüstü abidəsinin açılışı edilib.

Bölgədə işğal zamanı dağıdılmış və məhv edilmiş müqəddəs ünvanlardan biri də Yuxarı Gövhər ağa məscidi olmuşdur ki, qəbul edilmiş layihələrə əsasən, Heydər Əliyev Fondunun rəhbərliyi və "Paşa Holding" in maliyyə dəstəyi ilə məsciddə bərpə işləri yüksək səviyyədə həyata keçirilir. Prezident İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyevə sentyabrın 27-də Şuşada olarkən məscidi ziyarət etmiş və görülən işlərlə yaxından tanış olmuşlar.

Məsciddə birinci mərhələdə nəzərdə tutulan bərpə işləri başa çatdırılıb, ikinci mərhələdə işlər keyfiyyətlə davam etdirilir. Məscidin daşları ilkin layihəyə uyğun olaraq dəyişdirilib. Məsciddə konservasiya və bərpə işləri ilkin memarlıq üslubuna uyğun olaraq Azərbaycan, İtaliya və Türkiyə şirkətlərinin konsorsiumu tərəfindən və "Paşa Holding" in maliyyə dəstəyi ilə həyata keçirilir.

Prezident İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyevə Şuşada Mehmandarovların malikanə kompleksində aparılan bərpə işləri ilə də tanış olublar. Xatırladığ ki, malikanə kompleksində Mehmandarov nəslinin nümayəndələri tərəfindən XVIII əsrdə inşa edilmiş Mehmandarovlar ailəsinə məxsus olmuş kompleks böyük və kiçik yaşayış binaları, ailə məscidi və bulaq daxildir. Malikanə kompleksi, ailə məscidi və əraziyədəki bulaqda təmir-bərpə işlərinə 2021-ci ilin oktyabrından başlanılıb. İndiyədək evin və məscidin dam örtükləri orijinala uyğun quraşdırılıb, tavanlar bərpə olunub və rənglənib, qapı və pəncərələr qoyulub və digər işlər görülmüşdür.

Bərpə işləri ilə tanışlıq zamanı Mehmandarovların malikanə kompleksinə daxil olan bulaq istifadəyə verilib. Prezident İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyevə Şuşada təmir, bərpə və quruculuq işləri sırasında Şuşa şəhərində XIX əsrin sonlarında Qarabağ memarlıq məktəbinə xas olan üslubda inşa edilən binada görülən işlərlə də tanış olublar. İşğal zamanı dağıdılmış və istifadəyə verilməmiş Şuşa yaşayış kompleksinin özində birləşdirən bir tikildə binaların təməllərini və divarlarının bərkidilməsi işləri aparılıb.

Yaxın vaxtlarda işğaldan azad edilmiş ərazilərimizdə, xüsusən də Şuşada Heydər Əliyev Fondunun layihələri əsasında bütün tarixi, mədəni, dini abidələr bərpə ediləcək və öz əvvəlki görkəminə qaytarılacaq və şəhər Azərbaycanın mədəniyyət paytaxtı missiyasını uğurla yerinə yetirəcək.

Rəhman SALMANLI, "Azərbaycan"

● İrəvan Dövlət Azərbaycan Dram Teatrı - 140

"Burdan min atlı keçdi"

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev İrəvan Dövlət Azərbaycan Dram Teatrının 140 illik yubileyi ilə bağlı sərəncam imzalamışdır. Sərəncamda deyilir: "Keşməkeşli yol keçmiş və dəfələrlə erməni vandalizminə məruz qalmış teatrın salnaməsi əzəli Azərbaycan torpaqlarında həmyerlilərimizin tarixi taleyinin bir parçasıdır.

1918-1920-ci illərdə ermənilər İrəvanda kütləvi qırğınlar törətdikdən sonra truppası mühacirətə üz tutan teatr öz fəaliyyətini 1922-ci ildə bərpə etmiş, Azərbaycan ziyalılarınin fədakarlığı sayəsində 1928-ci ildə müvafiq qərarla dövlət teatri statusunu almış, 1935-ci ildən isə böyük dramaturq Cəfər Cəbbarlıın adını daşımışdır". Bu mədəniyyət ocağı 1882-ci ildən etibarən İrəvan mahalında fəaliyyətə başlamış, repertuarında milli ədəbi-bədii fikrin nailiyyətlərinə daim xüsusi yer verərək tamaşaçıların dərin rəğbətini qazanmışdır. Azərbaycanın səhnə ustalarından bir çoxunun yaradıcılıq taleyi peşəkər milli teatrımızın ayrılmaz tərkib hissəsinə çevrilən bu qocaman sənət ocağı ilə sıx bağlı olmuşdur. Teatr mədəniyyət salnaməmizə yadda qalan səhifələr yazmışdır.

İrəvan Dövlət Azərbaycan Dram Teatrı bu il 141-ci mövsümünü şair-dramaturq, Əməkdar incəsənət xadimi Hidayətın tutulan bərpə işləri başa çatdırılıb, ikinci mərhələdə işlər keyfiyyətlə davam etdirilir. Məscidin daşları ilkin layihəyə uyğun olaraq dəyişdirilib. Məsciddə konservasiya və bərpə işləri ilkin memarlıq üslubuna uyğun olaraq Azərbaycan, İtaliya və Türkiyə şirkətlərinin konsorsiumu tərəfindən və "Paşa Holding" in maliyyə dəstəyi ilə həyata keçirilir.

Taleynin qacqın, məcburi köçkün ömrü yazılmış, keşməkeşli ömrü yolu keçmiş teatrın yaradıcı heyəti bu tamaşanı illərdi məskunlaşdığı dar bir otaqda və Teatr Xadimləri İttifaqının binasında hazırlayıb, ərəşəyə götürüb...

İkhişsəli dram əsərindəki hadisələr tarixi-xronoloji ardıcılıqla 1968-ci ildən bugünlümüzə qədərki dövri əhatə edir. Ulu Öndörin daim diqqətdə saxladığı İrəvan Azərbaycan Teatrının fəaliyyət prinsipləri əsərin əsas ideya xəttini təşkil edir.

"Burdan min atlı keçdi" tamaşasının baş qəhrəmanı aktyor Natiq Həziyevin oynadığı ədib obrazı o dövrün hadisələrinin canlı şahidi olan, İrəvan Teatrının rəhbəri olmuş yazıçı Hidayətın prototipidir.

Əsərdə Əməkdar mədəniyyət işçisi İftixar Piriyevin canlandırdığı Ulu Öndər Heydər Əliyevin obrazı erməni sovinistləri ilə daha gərgin, təhlükəli mübarizələr, o illərdə xalqımız üçün başlanan və gələcəkdə torpaq iddiaları adı altında soyqırımı fəlakətlərinin, əzəli yurd yerlərimizin deportasiya olunan soydaşlarımızın acı taleləri fonunda təqdim edilir.

Aktyor Məhərrəm Musayev canlandırdığı Ulu Öndörün Koçayarla telefon danışığı, Əməkdar artist Nazir Rüstəmovun ifasında Suslovla olan dialoqları, Xalq artisti Məzahir Süleymanovun yaratdığı Liqaçov obrazı ilə böyük rəhbərin görkəmli şəxsiyyəti rəqibin təhdidinə qarşı cəsarətli çıxışı tamaşaçıların tərəfindən heyranlıqla, gurultulu alqışlarla qarşılanırdı. Səhnə əsərində tarixin hər bir anı bədii ifadə formasında böyük ustalıqla təəccüb etdirilirdi. Tamaşada Ümummilli Lider Heydər Əliyev obrazı bədiəşayr şəxsiyyəti kimi dolğun və bitkin xüsusiyyətləri ilə ifadə olunur.

Tamaşanın final səhnəsində Heydər Əliyevin gələcək nəsillərə ünvanlanan ideyalarının, ata vəsiyyətinin səsləndirilməsi, Prezident İlham Əliyevin 30 ildən sonra Qarabağın düşmənin əsarətindən azad olunmasına aid söylədiyi fikirlər zəfərçinlə harmoniyada özəmlə təqdim olunur.

Fasilə zamanı teatrın direktoru, Əməkdar incəsənət xadimi İftixar Piriyevlə qısa söhbət edirik. Teatrın rəhbəri bildirir ki, Cəfər Cəbbarlı adına İrəvan Dövlət Azərbaycan Dram Teatrı həmişə ölkə rəhbərinin diqqət və qayğısını görür. Elə bu qayğının nəticəsi olaraq dövlətimiz tərəfindən Binqəddi rayonu ərazisində mədəniyyət sarayı teatrımızın ixtiyarına verilib. Hazırda Prezident İlham Əliyevin müvafiq sərəncamı ilə həmin binada teatra uyğunlaşdırılması üçün intensiv şəkildə əsaslı təmir işləri aparılır. İşin 70 faizi görülmüşdür. Bu ilin sonuna qədər təmir işlərinin yekunlaşdırılması və istismara verilməsi nəzərdə tutulur. Teatrın 140 illik yubiley tədbirinin də təntənəli şəkildə öz binasında keçirilməsi planlaşdırılır.

İrəvan Dövlət Azərbaycan Dram Teatrında hazırda quruluşçu rejissor, Əməkdar artist Sərvor Əliyevin səhnə həyatına hazırladığı M.F.Axundzadənin "Molla İbrahimxəlil kimyəgər" komediyasının, quruluşçu rejissor Elvin Mirzəyevin təqdimatında U.Şekirinin "Kral Li" faciəsinin, quruluşçu rejissor, Əməkdar incəsənət xadimi Böhrəm Osmanovun hazırladığı A.Turanın "Atam, anam, mən, qarşımda və Stalin" pyesinin üzərində məşqlər gedir.

Teatrın repertuarında Cəfər Cəbbarlıın "Vəfalı Səriyyə", Xəlil Hüseyninin "Min möhtəşəm günəş", Nazim Hikmətin "Qoribə adam", Vasil Sığirevin "Şeytan ailəsi", Demət Çizməli və Pınar Çələbiogluğun "Cümhuriyyətin ilk sodesı", Nodar Dumbadzenin "Didro", "İrəvanda xal qalmadı", "Ömürdən uzun gecə", Elçinin "Akvariuma xüsusi sifariş", Mar Bayciyevin "Ömür qatırı", Qoçkar Nərbəbilin "Beş dul qadın və rəis", İftixarın "Qurtuluş dastanı", "Nurlu ömrün anları", "Soyqırım tarixinin dastanı", "Qanlı qızıl toy", "Haqq mənəm", Sabir Şahbaxtinin "Ölüm həsrəti", İmir Məmmədlinin "Oğru və doğru", Sevinç Elseverin "Ürəyində arzu tut" tamaşaları vardır.

Əsərdə Əməkdar mədəniyyət işçisi İftixar Piriyevin canlandırdığı Ulu Öndər Heydər Əliyevin obrazı erməni sovinistləri ilə daha gərgin, təhlükəli mübarizələr, o illərdə xalqımız üçün başlanan və gələcəkdə torpaq iddiaları adı altında soyqırımı fəlakətlərinin, əzəli yurd yerlərimizin deportasiya olunan soydaşlarımızın acı taleləri fonunda təqdim edilir.

Aktyor Məhərrəm Musayev canlandırdığı Ulu Öndörün Koçayarla telefon danışığı, Əməkdar artist Nazir Rüstəmovun ifasında Suslovla olan dialoqları, Xalq artisti Məzahir Süleymanovun yaratdığı Liqaçov obrazı ilə böyük rəhbərin görkəmli şəxsiyyəti rəqibin təhdidinə qarşı cəsarətli çıxışı tamaşaçıların tərəfindən heyranlıqla, gurultulu alqışlarla qarşılanırdı. Səhnə əsərində tarixin hər bir anı bədii ifadə formasında böyük ustalıqla təəccüb etdirilirdi. Tamaşada Ümummilli Lider Heydər Əliyev obrazı bədiəşayr şəxsiyyəti kimi dolğun və bitkin xüsusiyyətləri ilə ifadə olunur.

Tamaşanın final səhnəsində Heydər Əliyevin gələcək nəsillərə ünvanlanan ideyalarının, ata vəsiyyətinin səsləndirilməsi, Prezident İlham Əliyevin 30 ildən sonra Qarabağın düşmənin əsarətindən azad olunmasına aid söylədiyi fikirlər zəfərçinlə harmoniyada özəmlə təqdim olunur.

İrəvan Dövlət Azərbaycan Dram Teatrında hazırda quruluşçu rejissor, Əməkdar artist Sərvor Əliyevin səhnə həyatına hazırladığı M.F.Axundzadənin "Molla İbrahimxəlil kimyəgər" komediyasının, quruluşçu rejissor Elvin Mirzəyevin təqdimatında U.Şekirinin "Kral Li" faciəsinin, quruluşçu rejissor, Əməkdar incəsənət xadimi Böhrəm Osmanovun hazırladığı A.Turanın "Atam, anam, mən, qarşımda və Stalin" pyesinin üzərində məşqlər gedir.

Teatrın repertuarında Cəfər Cəbbarlıın "Vəfalı Səriyyə", Xəlil Hüseyninin "Min möhtəşəm günəş", Nazim Hikmətin "Qoribə adam", Vasil Sığirevin "Şeytan ailəsi", Demət Çizməli və Pınar Çələbiogluğun "Cümhuriyyətin ilk sodesı", Nodar Dumbadzenin "Didro", "İrəvanda xal qalmadı", "Ömürdən uzun gecə", Elçinin "Akvariuma xüsusi sifariş", Mar Bayciyevin "Ömür qatırı", Qoçkar Nərbəbilin "Beş dul qadın və rəis", İftixarın "Qurtuluş dastanı", "Nurlu ömrün anları", "Soyqırım tarixinin dastanı", "Qanlı qızıl toy", "Haqq mənəm", Sabir Şahbaxtinin "Ölüm həsrəti", İmir Məmmədlinin "Oğru və doğru", Sevinç Elseverin "Ürəyində arzu tut" tamaşaları vardır.

Ağaddin BABAYEV, "Lənkəran" qəzetinin əməkdaşı

● Ziyarətgahlarımız

Lənkəran rayonunun Şıxakəran kənd qəbiristanlığında yerləşən Şeyx Zahid türbəsi əhalinin uzun illərdən bəri xüsusi inam və ehtiram bəslədiyi müqəddəs ziyarətgahlardandır.

Şeyx Zahid (Seyid Təccəddin İbrahim ibn Şeyx Rövşən Əmir Şeyx Zahid əz-Zəncəni Gilani) 1215-ci ildə anadan olub. Onun atası Rövşən Əmir Gilani Lənkəran rayonunun Siyavurd (indiki Siyavar) kəndində yaşayıb. Şeyx Zahid

dövrünün böyük alimi Eyn əz-Zaman Seyid Cəmaləddinin müridi olub. Şeyx Cəmaləddin uzun müddət Astarada yaşayıb. O, 1253-cü il noyabrın 28-də vəfat edib və Butəsər (indiki Pensər) kəndində dəfn olub. Zahidlik dini rütbəsinə də Təccəddin İbrahimə verən Şeyx Cəmaləddin olub.

Şeyx Zahid ömrünün çox hissəsini Hiləkərandə (Şıxakəran kəndi) keçirib. Zəmanəsinin tanınmış müridi sayılmaqla yanaşı, əkinçiliklə məşğul olan Şeyx Zahidin xeyriyyəçiliyi, sairliyi haqqında da müxtəlif mənbələrdə məlumatlar rast gəlinir. Müridləri Gilan, Muğan və Şirvanda dini təbliğ edən görkəmli şəxsiyyətlər olublar. Onlardan biri də Şeyx Səfiəddin idi. İyirmi dörd yaşında Lənkərana gələrək Şeyx Zahiddən dərslər alan Şeyx Səfiəddin onun qızı Bibifatimə ilə evlənib. Bu nikahdan onların Mehdiyəddin, Sədrəddin və Əbu Səid adlı üç oğlu dünyaya gəlib. İctimai-siyasi xadim, sərkərdə Şah İsmayıl Xətəinin dövründə babası

Şeyx Zahid türbəsi

Şeyx Sədrəddin Musanın (1305-1392) anası Lənkərandan, atası isə Ərdəbilin Kəlxoran kəndindəndir.

Şeyx Zahid Azərbaycan, ərəb, fars, kürd, talış və gilək dillərini bilməklə yanaşı, poeziyaya da böyük maraq göstərib. Müridləri də onun yolunu davam etdiriblər.

O, Azərbaycanın bir çox bölgəsinə, xüsusən müridləri yaşayan Güştas (Salyan), Məhmudabad, Sorab, Ərdəbil, Meşkin, Xəlxal, Xoy və digər şəhərlərə səyahət edib. Ehtiyacı olanlara yardım əli uzatmaq üçün dövrünün hökmdarları və vəzifə sahibləri ilə görüşərək sərbətlər edib. Muğanda Qazan xanla üç dəfə görüşməsi (1290-1295-ci illər) isə onun necə böyük hörmət sahibi olduğunu bir daha təsdiq edir. Şeyx Zahidin xahişli Astarə hakimi Məlik Əhmədinin höbsdən azad etdirilməsi bir sıra məxazlarda xüsusi qeyd olunub.

A.A.Bakıxanovun "Gülüstani-İrəm" adlı məşhur əsərində, həmçinin yazıçı Forman Kərimzadənin "Xudafərin körpüsü" romanında Şah İsmayılın 1501-ci ildə ulu babası Şeyx Zahidin məqbərəsinə ziyarət etməsi təsvirini tapıb.

İsgəndər bəy Münsi "Tarixi-alamarəyi Abbası" adlı əsərində yazır ki, I Şah Abbas (1587-1629) Şeyx Səfiəddinin məzarını ziyarət etmək üçün Ərdəbilə, daha sonra Şeyx Zahidin məzarını görmək məqsədilə 1609-cu ildə Şıxakəranə gəlib və hər iki məzarın təmirini üzərinə götürüb.

Türbənin tədqiqatçıları qeyd edirlər ki, Şeyx Zahid məqbərəsinin ərazisi fəxrli dəfənlər yeri olub. Məqbərə Təbriz və Şirvan-Abşeron memarlıq üslubunda tikilmiş möhtəşəm minarəsi, kaş bəzəkləri ilə diqqəti cəlb edib.

Şeyx Zahid 1300-cü ilin mart ayında vəfat etdikdən sonra onun məzarı ziyarətgahə çevrilib. Müridi və kürəkəni olmuş Şeyx Səfiəddin məzarın üstündə məqbərə tikdirib. İslam dininin təbliğatçısı kimi Şeyx Səfiəddin böyük nüfuzuna malik olan Şeyx Zahid məqbərəsinin Gilan, Mu-

ğan, Mazandaran, Xorasan və digər yerlərdən tez-tez ziyarətə gəliblər.

Tarixdən bəllidir ki, Şeyx Zahidin məqbərəsi bir neçə dəfə sel sularına məruz qalıb. 1478-ci ildə məzarı yenidən su basdıqda Şah İsmayıl Xətəinin atası Şeyx Heydər bir neçə nəfər mahir bəna və necərlə gələrək, məqbərə ilə günbəzi yenidən təmir etdirib.

Bu müqəddəsliyə hörmət və ehtiram əlaməti olaraq Lənkəran Dövlət Dram Teatrının mərhum rejissoru, Əməkdar incəsənət xadimi Baba Rəzayev "Şeyx Zahid Gilani" adlı bədii-tarixi dram əsəri yazaraq həmin sənət ocağında səhnəyə qoyub. Pyesdə kökümüz, şəxsiyyətlərimiz və özüümüzdə möxsus digər dəyərlərimiz gərəkliliklə təqdim olunur. Əsər Şeyx Zahid şəxsiyyətinin tarixdəki mövqeyi haqqında obyektiv fikir yaratmağa kömək edir.

Şah İsmayıl Xətəinin altıncı babası olan Şeyx Zahid məqbərəsi digər türbə, məqbərə, ocaq və pirlər kimi ötən əsrin 30-cu illərində

Siyasətdən getdi, həbsə düşdü və bəraət alaraq yenidən prezident seçildi

Brazilyada növbəti dəfə Lula da Silva dövrü başlayır

Braziliyanın sabiq dövlət başçısı Luis İnasü Lula da Silva prezident seçkilərinin ikinci turunda qalib gəlib. Ali Seçki Məhkəməsinin məlumatına görə, səslerin 100 faizi hesablandıqdan sonra 77 yaşlı eks-prezident seçicilərin 50,9 faizinin (təxminən 60 milyon seçici) dəstəyini qazanıb. Onun əsas və bəzi bəzi rəqibi, hazırkı prezident Jair Bolsonaru 49,1 faiz səs (57,9 milyon seçici) toplayıb. 32 milyon seçici səsvermədə iştirak etməyib. Lula da Silvanın yenidən Brazilyada prezident seçilməsi prosesi oktyabrın 30-da dünyanın ən çox izlənən olayı olub.

hesabına yaxşı pul qazanıb və milyonlarla brazilyalı xoşsulluqdan qurtula bilib.

ABŞ-in eks-prezidenti Barak Obama Lunanı "Yer üzündəki ən populyar siyasətçi" adlandırb. Çünki o, 85 faizdən yüksək reytinglə vəzifəsini tərk edən siyasətçi olub.

öldürməyə çalışıblar. Amma ideyanı məhv etmək olmaz".

Latin Amerikanın birliyi...

Lula özünü seçicilərə Bolsonarunun hakimiyyətdəki dörd qarışıq ildən sonra sabitliyi bərpa edəcək lider kimi təqdim edir. O, aclıq və evsizlik problemini həll edəcəyinə, milyonlarla insanı xoşsulluqdan çıxarmaq üçün varlıqlardan tutulan vergilərin faizini yüksəltməyə, minimum əməkhaqqını artırmağa və sosial xərcləri genişləndirməyə and içib.

Lula seçkilərin nəticələri açıqlandıqdan sonra çox gətin vəziyyətə düşmüş ölkəyə rəhbərliyi öz üzünə götürməyə hazır olduğunu bildirib: "İnanıram ki, Tanrının izni və insanların köməyi ilə ölkəmiz yenidən demokratik qaydalara uyğun harmoniyada yaşayacaq. Biz ailələrdə sülhü qaytara, fərqli mövqeləri uzlaşdırma və hamımıza lazım olan Braziliyanı qura bilirik".

Qələbə münasibətilə Braziliyanın yeni seçilmiş Prezidenti Luis İnasü Lula da Silvanı ilk olaraq Latin Amerikasının ölkələri - Kuba, Meksika, Venesuela, Kolumbiya və Argentina prezidentləri təbrik ediblər. Peru Prezidenti Pedro Kastilyo isə tv-tv sənəhdə yazıb: "Peru Braziliyanın seçilmiş prezidenti, fəhlə, həmkarlar ittifaqı xadimi, döyüşçü yoldaş Lula da Silvanı təbrik edir. Onun qələbəsi Latin Amerikanın birliyinə və böyük Vətənin sosial ədalətini möhkəmləndirmək üçün labüddür".

Onu da vurğulayaraq ki, seçkidə məğlub olan 67 yaşlı Jair Bolsonaru səslerin hesablanması bitdikdən sonra hələ də məğlubiyətini etiraf etməyib. Hazırda Brazilyada iğtişaşlar təhlükəsi mövcuddur. Yayılan məlumatlara görə, Bolsonaru məğlub olacağı təqdirdə nəticələrə etiraz etmək üçün seçkilərdən əvvəl zəmin hazırlayıb və seçki kampaniyası zamanı onun düşüncəsi bu işi davam etdirib.

Rizvan CƏFƏROV,
"Azərbaycan"

10 yaşından yeddi qardaşı və bir bacısı ilə birlikdə atasız böyüyüb

580 gün həbsdə

77 yaşlı Luis İnasü Lula da Silva 2003-2010-cu illərdə Cənubi Amerikanın ən böyük dövlətinə rəhbərlik edib. 2017-ci ildə korrupsiya ittihamı ilə doqquz il yarım müddətə azadlıqdan məhrum edilib, lakin sonradan bəraət alıb və bütün ittihamlar üzərindən götürülüb.

Lula Braziliyanın tarixində xüsusi yer tutur. Şimal-şərqdəki Pernambuku ştatından ölkənin cənub-şərqinə - San-Pauluya köçən, kasıb bir ailədən olan Lula da Silva 10 yaşından yeddi qardaşı və bir bacısı ilə birlikdə atasız böyüyüb. O, rəsmi olaraq 15 yaşından işləyib. Siyasi karyerasına 1970-80-ci illərdə Metal İşçiləri Həmkarlar İttifaqının rəhbəri kimi başlayıb və hərbi diktatura şəraitində kütləvi tətilərin təşkilində iştirak edib.

"Yer üzündəki ən populyar siyasətçi"

1980-ci ildə rejimin nisbətən liberallaşmasından istifadə edərək Fəhlə Partiyasını yaradıb. Beş il sonra ölkədə demokratiya bərpa olunub və bundan sonrakı dövrdə partiyanın namizədləri, o cümlədən Lula özü doqquz prezident seçkisinə dördüncü qalib gəlib.

Lulanın 2003-cü ildən 2010-cu ilə qədər iki prezidentlik müddəti global əmtəəxammal bumu ilə yadda qalıb. Ölkə bunun

2017-ci ildə hakimiyyətin ən yüksək eşelonlarında korrupsiyanın araşdırıldığı xüsusi əməliyyatla bağlı qalmaqal yaşanıb. Bu, Brazilyada və Latin Amerikasında onlarla siyasətçi və biznes liderinin taleyini toxunub. Lula bir milyon dollardan çox rüşvət almaqda təqsirli bilinib. Lakin siyasətçi ittihamları qəbul etməyib. Buna baxmayaraq, 2017-ci ilin iyulunda təqsirli bilinərək 12 il 1 ay müddətə azadlıqdan məhrum edilib və ona 19 il dövlət vəzifəsində işləmək qadağan olunub.

Siyasətçi dəfələrlə bütün ittihamları rədd edib və cinayət təqibinin siyasi motivli olduğunu bəyan edib. 2018-ci ilin aprelində hökmün təsdiqlənməsi və həbs olunması həmin ilin payızda keçiriləcək prezident seçkilərində iştirak etmək niyyətində olan və sorğulara görə, dövlət başçısı olmaq şansı ən yüksək qiymətləndirilən Lula da Silvanın planlarına son qoyub.

O, 580 gün həbsdə olub. 2019-cu ilin noyabrında Ali Məhkəmə prosesin qanunazad aparıldığına qərar verib və Lula azadlığa buraxılıb. 2021-ci ilin martında məhkəmə prosesual pozuntuların müəyyən edilməsi ilə əlaqədar Lula da Silvaya bəraət verib və o, dərhal seçki yarışına qoşulub.

Həbsdən çıxan gün Lula deyib: "Onlar bir insanı həbsə salmayıblar. Bir ideyanı

Azərbaycanda epidemioloji vəziyyət qənaətbəxşdir

Lakin yeni ştamların ortaya çıxması hər zaman gözlənilir

Soyuq havalarn tətiklədiyi qrip və kəskin respirator virus infeksiyaları son günlərin əsas diqqət edilmiş məsələlərindəndir. Havalarn soyuması səbəbindən immün sisteminin zəifləməsi, virusa yoluxuculuq qabiliyyətinin artması infeksiya xəstəliklərinə daha çox yol açır. Buna görə də payız-qış aylarında respirator infeksiyaların yoxulması halları daha çox müşahidə edilir.

Hər il olduğu kimi, bu mövsümdə də Səhiyyə Nazirliyi tərəfindən Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatının "Qripə mübarizəyə dair Qlobal Stratejiya 2019-2030" sonodinə uyğun olaraq "2022-2023-cü ilin payız-qış mövsümünün başlaması ilə əlaqədar əhali arasında qrip və kəskin respirator virus infeksiyalarına qarşı profilaktik və əks-epidemik tədbirlərin, həmçinin infeksiya üzərində epidemioloji monitorinqin gücləndirilməsi məqsədilə" əmr imzalanıb.

Sənədə əsasən, 2022-2023-cü ilin payız-qış mövsümünün başlaması ilə əlaqədar əhali arasında qrip və kəskin respirator virus infeksiyalarına qarşı profilaktik və əks-epidemik tədbirlərin, həmçinin infeksiya üzərində epidemioloji monitorinqin gücləndirilməsi məqsədilə Səhiyyə Nazirliyinin idarə və müəssisə rəhbərlərinə müvafiq tapşırıqlar, eləcə də digər dövlət tibb müəssisələrinə tövsiyələr verilib. Həmçinin qrip və digər virus infeksiyalarının yayılmasının qarşısının alınması məqsədilə ümumtəhsil və məktəbəqədər uşaq müəssisələrində tibbi müşahidələrin aparılması əsas istiqamətlərdən biri kimi qeyd edilib.

Adi qripdi deyib, keçmək olmaz

Son günlər uşaqlar və böyüklər arasında horarət, öskürək, boğaz ağrısı, baş ağrısı kimi hallar daha çox müşahidə edilir. Virus

boğaz ağrısı ilə başlayır və günlərlə davam edir.

Həkim-infeksiyonist Əminə İsmixanova qəzetimizə açıqlamasında bildirdi ki, davamlı isti aylardan sonra soyuq hava temperaturuna keçdikdə orqanizmin bu duruma adaptasiya olması müəyyən müddət çəkir. Belə şəraitdə immunitet zəifliyi, qida doyuluşluğu, təhsil müəssisələrinin açılması, qapalı şəraitdə insanların daha uzun müddət qalması mövsümü qrip və kəskin respirator xəstəliklərin artmasına (xüsusilə uşaqlarda) səbəb olur.

İnfeksiyonist əlavə edir ki, öskürək, asqıran zaman xəstə insandan çox sayda virus damcılıqlarla ətrafa yayılır. Çox vaxt bu xəstəlik adi simptomatik əlamətlərlə davam edir, müəyyən müddətdən sonra keçib gedir. Lakin törədicilərdən asılı olaraq bu xəstəliklər bir sıra xüsusiyyətlərə malikdir. Belə ki, rotavirus törədicisi ishal, qusma ilə, rinovirus tonzilit, sinusit, adenovirus konyunktivit kimi əlamətlərlə özünü büruzə verir. Əgər vaxtında müalicə aparılmasa, qrip virusu ağırlaşmaları ilə daha təhlükəli hala çevrilə bilər. Hər il influenza virusunun törətdiyi infeksiya xəstəlik 250 mindən çox insanın ölümünə səbəb olur.

Ə.İsmixanova tövsiyə edir ki, bu hal öz axarına buraxıb evdə özbaşına müalicə olunmaq olmaz. Hər kəs, xüsusilə valideynlər daha diqqətli olmalıdırlar. Horarət, boğaz, baş, əzələ və oynaq ağrıları, burun axıntısı, öskürək, halsızlıq, iştahsızlıq kimi əlamətlər olarsa, həkimə müraciət etmək lazımdır. Bu xəstəliyə yoluxmamaq üçün düzgün qidalanmaq, əhali çox olan qapalı məkanlarda uzun müddət qalmaq, maskadan istifadə etmək, şəxsi gigiyena qaydalarına əməl etmək və təbii ki, qripə qarşı peyvənd olunmaq lazımdır. Eyni zamanda kəskin respirator xəstəliklərin simptomları koronavirusla üst-üstə düşdüyündən bunları

bir-birindən ayırmaq üçün laborator testin aparılması zəruridir.

Koronavirusla bağlı vəziyyət sabit qalmaqdadır

Hava-damcı yoluxma üsulu ilə yayılan kəskin respirator virus infeksiyalarından olan COVID-19-la bağlı təhlükə tam bitməsə də, Azərbaycanda epidemioloji vəziyyət qənaətbəxş hesab edilir.

Bununla əlaqədar qəzetimizə açıqlama verən TƏBİB-in Strateji İnkişaf Departamentinin rəhbəri Yaquət Qarayeva qeyd etdi ki, son iki-üç həftədir koronavirusla bağlı durum sabit olaraq qalmaqdadır. Virusun iki yeni ştamı tapılsa da, məlumdur ki, mutasiyalar viruslara xas olan xüsusiyyətdir. Yeni ştamların ortaya çıxması hər zaman gözlənilən haldir. Onların insanların səhətinə, xəstəliyin klinik gedişatına necə təsir göstərəcəyini isə öncədən proqnozlaşdırmaq mümkün olmur.

Qış mövsümündə hər zaman bütün virus respirator xəstəliklərin sayının artdığı bildirən Yaquət Qarayeva diqqətə çatdırır ki, qrip və digər viruslar kimi, koronavirusa yoluxmalar da qış mövsümü ilə əlaqədar arta bilər. Hələ Azərbaycanda havalər çox soyumadığından bu gün rəqəmlərin azalması bu xəstəliyin tamamilə sona çatması demək deyil. Hələ respirator xəstəliklərin mövsümü tam başlamayıb. Onu da unutmamaq lazımdır ki, yaşlılarda, xroniki xəstəlikləri olan şəxslərdə hər zaman bu infeksiyaların daha ağır gedişatı ehtimal edilir. Bu səbəbdən həmin kateqoriyaya aid şəxslərin peyvəndlənməsi arzuolunandır. Həmçinin hər kəsin qoruyucu tədbirlərə əməl etməsi mütləqdir.

Aydan XƏLİLOVA,
"Azərbaycan"

OXUCULARIN NƏZƏRİNƏ!

"Azərbaycan" qəzetinə 2022-ci il üçün abunə yazılışı kampaniyası davam edir!

Abunə respublikanın bütün poçt şöbələri tərəfindən aparılır. Eyni zamanda aşağıda göstərilən mətbuatçıyı qurumlarına müraciət edə bilərsiniz:

"Azərpoçt" MMC	(012) 598-49-55, (051) 225-02-13
"Qaya" firması	(012) 566-77-80, (050) 214-40-53
"Region Press" MMC	(055) 316-79-01, (050) 316-79-01
"Səma-M" MMC	(012) 594-09-59
"Ziya" LTD	(012) 497-76-96, (050) 306-77-22
"Pressinform" MMC	(012) 598-49-52, (070) 340-01-00
"City press" MMC	(055) 819-09-26

1 illik - 124,80 (yüz iyirmi dörd manat səksən qəpik) manat
6 aylıq - 62,40 (altmış iki manat qırx qəpik) manat
3 aylıq - 31,20 (otuz bir manat iyirmi qəpik) manat

Hörmətli oxucular!

Abunə ilə bağlı hər hansı bir problemlə üzləşsəniz, (012) 539-59-33 nömrəli telefona zəng vura bilərsiniz.

B İ L D İ R İ Ş

Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankının inzibati binasında kovrolit örtüyün mexaniki üsulla sulu-kimyəvi təmizlənməsi üzrə xidmətin satın alınması ilə bağlı elan edilmiş kotirovka sorğusu Satınalmalar komissiyasının 28 oktyabr 2022-ci il tarixli qərarı ilə "Dövlət satınalmaları haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 11.1-ci maddəsinə müvafiq olaraq baş tutmamış hesab edilmişdir.

Satınalmalar komissiyası

B İ L D İ R İ Ş

Azərbaycan Respublikası Elm və Təhsil Nazirliyinin Təsərrüfatə Sahib Əsaslı Tikinti və Təchizat İdarəsi tərəfindən bir sıra təhsil müəssisəsi üçün mebel inventarlarının satın alınması məqsədilə 21.09.2022-ci il tarixdə keçirilmiş açıq tender prosedurunun nəticəsinə əsasən "Vest-LTD" QSC qalib elan edilmişdir.

Qalib təşkilatla müvafiq satınalma müqaviləsi bağlanmışdır.

Tender komissiyası

B İ L D İ R İ Ş

Azərbaycan Respublikası Elm və Təhsil Nazirliyinin Təsərrüfatə Sahib Əsaslı Tikinti və Təchizat İdarəsi tərəfindən məktəbəqədər təhsil müəssisələrinə yumşaq inventar, yataq ləvazimatları və xüsusi geyimlərin satın alınması məqsədilə 29.09.2022-ci il tarixdə keçirilmiş açıq tender prosedurunun nəticəsinə əsasən "Vest-LTD" QSC qalib elan edilmişdir.

Qalib təşkilatla müvafiq satınalma müqaviləsi bağlanmışdır.

Tender komissiyası

B İ L D İ R İ Ş

Azərbaycan Respublikası Elm və Təhsil Nazirliyinin Təsərrüfatə Sahib Əsaslı Tikinti və Təchizat İdarəsi tərəfindən bir sıra təhsil müəssisəsi üçün idman inventarının və digər avadanlıqların satın alınması məqsədilə 08.09.2022-ci il tarixdə keçirilmiş açıq tender prosedurunun nəticəsinə əsasən "Vest-LTD" QSC qalib elan edilmişdir.

Qalib təşkilatla müvafiq satınalma müqaviləsi bağlanmışdır.

Tender komissiyası

Bəzi yerlərdə intensiv yağış, dağlıq ərazilərdə isə qar yağacaq

Azərbaycanda noyabrın 1-nə gözlənilən hava proqnozu açıqlanıb.

Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin Milli Hidrometeorologiya Xidmətindən AZƏRTAC-a verilən məlumata görə, Bakıda və Abşeron yarımadasında hava şəraitinin dəyişkən buludlu olacağı, ararib tutulacağı, əsasən yağmursuz keçəcəyi gözlənilir. Lakin gecə və səhər bəzi yerlərdə qisməddətli yağış yağacağı ehtimalı var. Ararib güclənən şimal-qərb küləyi əsəcək, axşam mülayimləşəcək. Havanın temperaturunun gecə 11-13°, gündüz 14-16° isti olacağı ehtimal edilir. Atmosfer təzyiqi 756 millimetr civə sütunundan 764 millimetr civə sütununa yüksələcək. Nisbi rütubət 65-75 faiz təşkil edəcək. Azərbaycan rayonlarında hava əsasən yağmursuz keçəcək. Lakin gündüz bəzi yerlərdə ararib yağış yağacağı, ayrı-ayrı yerlərdə intensiv olacağı, dağlıq ərazilərdə qar yağacağı proqnozlaşdırılır. Gecə və səhər saatlarında duman olacaq. Qərb küləyi əsəcək, bəzi yerlərdə ararib güclənəcək. Havanın temperaturunun gecə 7-12°, gündüz 16-21° isti, dağlarda gecə 0-5°, gündüz 5-9° isti olacağı bildirilir.

Qar yağacağı ehtimalı var. Ararib güclənən şimal-qərb küləyi əsəcək, axşam mülayimləşəcək. Havanın temperaturunun gecə 11-13°, gündüz 14-16° isti olacağı ehtimal edilir. Atmosfer təzyiqi 756 millimetr civə sütunundan 764 millimetr civə sütununa yüksələcək. Nisbi rütubət 65-75 faiz təşkil edəcək. Azərbaycan rayonlarında hava əsasən yağmursuz keçəcək. Lakin gündüz bəzi yerlərdə ararib yağış yağacağı, ayrı-ayrı yerlərdə intensiv olacağı, dağlıq ərazilərdə qar yağacağı proqnozlaşdırılır. Gecə və səhər saatlarında duman olacaq. Qərb küləyi əsəcək, bəzi yerlərdə ararib güclənəcək. Havanın temperaturunun gecə 7-12°, gündüz 16-21° isti, dağlarda gecə 0-5°, gündüz 5-9° isti olacağı bildirilir.

Tender komissiyası

ALLAH RƏHMƏT ELƏSİN!

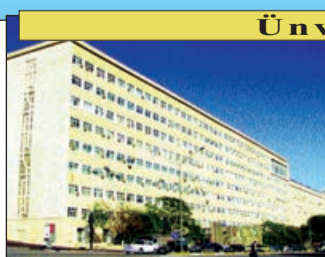
Azərbaycan Respublikası Milli Məclisi Aparatının Dövlət quruculuğu, inzibati və hərbi qanunvericilik şöbəsinin əməkdaşları Hacı Mirhəşim Seyid, Səməd Sultanov, Sarvan Sadıqov, Tamerlan Şeyx-Zamanov, Kəmalə Paşayeva, Ramin Cəlilov, Emin Əzimzadə, Sədaqət Bağirova, Ramil Cəfərov, Samir Yusifov, Mahir Süleymanlı, Nəzirin Əliyeva, Nigar Səlimli və Mətanət Qəmbərova iş yoldaşları Cavid İskəndərova əzizi

QURBAN İSMAYİL OĞLU HÜSEYNOVUN

vəfatından kədərləndiklərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verirlər.

BAŞ REDAKTOR

Bəxtiyar
SADIQOV

Ünvan
AZ 1073, Bakı şəhəri,
Mətbuat prospekti,
529-cu məhəllə, 11 mərtəbə
e-mail:
secretary@azerbaijan-news.az
az.reklam@mail.ru
azerbaijan-news@mail.ru
www.azerbaijan-news.az

Telefonlar

Qəbul otağı - 539-68-71,
Baş redaktor müavini - 538-86-86, 434-63-30,
539-72-39,
Məsəl katib - 539-43-23,
Məsəl katib müavini - 539-44-91,
Parlament və siyasət şöbəsi - 539-84-41, 539-21-00,
İqtisadiyyat şöbəsi - 538-42-32, 538-35-55,
Beynəlxalq həyat, idman
və informasiya şöbəsi - 539-63-82, 432-37-68
Humanitar siyasət şöbəsi - 538-56-60
İctimai əlaqələr şöbəsi - 539-49-20, 538-31-11,
Fotoilustrasiya şöbəsi - 538-84-73,
Kompüter mərkəzi - 538-20-87,
Mühasibatlıq - 539-59-33

Qeydiyyat nömrəsi 1

"Azərbaycan" qəzetinin
kompüter mərkəzində
yığılıb sahifələnməsi,
"Azərbaycan Nəşriyyatı" MMC-də
çap edilmişdir

Rəsmi sənəd və çıxışlarda
söylənilənlərlə bərabər,
dərəcə üçün göndərilən digər
yazılarda fikirlər də
Azərbaycan dövlətinin
mənafeyinə uyğun gəlməlidir

Əlyazmalara cavab verilmir
və onlar geri qaytarılmır

Gündəlik
qəzet

Tiraj 6539
Sifariş 3124
Qiyməti 40 qəpik